

375408

P. LEON I. MANU

ADEVĂRURI

VESNICE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PREDICI ȘI CHESTIUNI
PASTORALE

ADEVĂRURI

VEȘNICE

PREDICI ȘI CHESTIUNI

BCU Cluj / Centrul de Cercetare Teologică Cluj

PASTORALE

P. LEON I. MANU

375408

CU APROBAREA
P. V. ORDINARIAT

DE KOLOZSVÁR CLUJ, SZAMOSUJVÁR, GHERLA.

252(498) (081)

La începutul unui nou an de școală

Un ordin ministerial de o dată mai recentă dispune ca școlile dela orașe să-și înceapă cursurile abia pe la 3 Noemvrie, pe când cele dela sate fac acest lucru la timpul obișnuit. Când scriem aceste rânduri vedem prin satele noastre mărunții, cu străituțe în spate, bătătorind drumul ce duce la școală. Merg la școală pentru că să învețe. Cu pași mai domoli, dar același drum îl bătătoresc și preotul. Când în curtea școlii văd preotul înconjurat de ceata celor mulți și mărunți, par'că aud cum se desprind de pe buzele preotului cuvintele: »lăsați pruncii să vină la mine«. Aceleași cuvinte, cari pe vremuri s'au desprins și de pe buzele dumnezeescului învățator. Mă gândesc cât de straniu au trebuit să răsune cuvintele Domnului într'o lume, unde veacuri dearândul copilul nu numai că era supus disprețului învățaților și indiferenței legislatorilor, ci era victima unor obiceiuri mârșave și a unor legiuri nemiloase. Apologeții creștini, convertiți dela păgânism, poeți păgâni, filozofi și istorici, într'un glas, mărturisesc despre înfricoșata stăruință a unor popoare întru a vinde, prostitua, ba chiar și de a omori copilul. Aceste suflete create după a Domnului chip și asemănare nu trebuie respinse. Ele încă sunt capabile de grația sfințitoare. »Și aduceau la dânsul prunci, ca să se atingă de ei. Dar ucenicii certau pe cei ce îi aduceau. Și văzând Isus, nu i-a părut bine, și le-a zis: »Lăsați pruncii să vină la mine, și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.« Este însuși Isus Hristos, cel plin de dar și farmec făcut »prunc« pentru noi,

pe care noi îl primim și iubim în acești prunci. »Și luând un prunc, l-a pus în mijlocul lor; și luându-l în brațe le-a zis: Ori cine primește pe unul din acești prunci în numele meu, pe mine mă primește; și ori cine mă primește pe mine, nu mă primește pe mine, ci pe cel ce m'a trimis«. (Marc. 36—37). Cu acel infalibil instinct în urma căruia inima știe unde se găsește dragostea, mamele se apropiau de Isus cu toată încrederea ducându-și pruncii la El. Atunci au adus la dânsul prunci ca să-și pună mâinile peste ei și să se roage.« (Mt. 19, 13). Mântuitorul a rostit cele mai simțite și mai puternice rugăciuni peste prunci, pentru ca să-i așeze sub scutul dragostei Lui. »Și luându-i în brațe, și-a pus mâinile peste ei și i-a binecuvântat.« (Mc. 10, 16). Pruncii răspund în mod spontan la dragostea lui Isus. Uitând de toate nevoile vieții trei zile, ei merg după Isus în inima pustietății. Când Mântuitorul în mod minunat înmulțește pâinile pentru a hrăni gloatele flămânde din pustiu, în mulțimi se aflau și copii. Evangeliile vorbind despre cei ce au fost hrăniți adaogă« afara de femei și de prunci«. (Mt. 15, 38). Pe prunci îi găsim de față și la intrarea triumfală a Mântuitorului în Ierusalim. Mântuitorului îi cade bine omagiul și aclamarea veselă a glasurilor nevinovate. Când fariseii voiau să-i facă să tacă, Hristos le ia parte. »Da! Dar voi n'ați cętit nici odată: Din gura pruncilor și a celor ce sug ai săvârșit laudă.« Mt. 21, 16). Ei l-au însoțit pe Isus și pe calea durerăoasă a crucii. »Nu mă plângeți pe mine«, zice către mamele, cari plângeau de mila lui«, ci vă plângeți pe voi și pe fiii voștri«. (Lc. 23, 28).

Când Mântuitorul voia să arate apostolilor săi că ei trebuie să-și însușească virtuțile smereniei și a simplității, pune înaintea ochilor lor pilda unui prunc mic zicând: »de nu vă veți întoarce și nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în împărăția ceriurilor«. (Mt. 18, 3). Pe când apostolii se înapoiau împreună cu Invățătorul de pe muntele Taborului, unde avuse loc schimbarea la față, nepricepând prorocia lui Isus despre suferințele ce-l așteaptă, în inimile învățăceilor se încuibă un fel de rivalitate și se pun la ceartă pe tema că cine va fi mai mare întru

împărăția Lui. Ajungând în Capernaum învățătorul chiamă un prunc și punându-l în mijlocul învățăceilor săi, cuprinși de adâncă mirare, le zice: »adevăr vă zic: de nu vă veți întoarce și nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în împărăția ceriurilor. Ori cine se va smeri ca pruncul acesta, acela este mai mare întru împărăția ceriurilor«.

Vai de cei ce smintesc pruncii. Vai de cel ce corupe inima nevinovată a unui prunc. Vai de cel ce-i murdărește sufletul. Vai de cel ce aduce înaintea pruncului, care nu bănuiește, nici nu cunoaște răul, înfățișarea păcatului, și aruncă o umbră asupra raiului lui. Vai de cel ce pe pruncul, făcut moștean al împărăției ceriurilor prin botez, îl împiedecă de a atinge acel sublim destin. Vai de cel ce dă un îndemn la păcat minții și inimii copilului atât de ușor de format în bine sau în rău. Vai de cei ce corump pe aceia, de cari depinde viitorul bisericii lui Hristos«. »Iar cine va sminti pe unul dintre acești mici, cari cred în mine, mai bine iar fi de i s'ar lega o piatră de moară de grumaz, și să fie aruncat în adâncul mării. (Mt. XVIII, 6).

Din sf. Evanghelie nu se poate afla cu precizie dacă Isus a propovăduit învățătura Sa în mod special pruncilor. Adulții, către cari se adresa Mântuitorul, erau, după cum remarcă Eising, »in seiner Art kindlich«. Insuși Mântuitorul ne spune că cuvântul Lui e pentru cei smeriți, pentru cei ce-și recunosc mizeria sufletească și asemenea copiilor, sunt gata a se lăsa povățuiți de darul Domnului. »Mărescu-te, Părinte, Doamne al ceriului și al pământului, pentru că ai ascuns acestea dela cei înțelepți și înțelegători, și le-ai descoperit pruncilor«. (Mt. 11, 25).

Cât de mult prețuește Isus pruncii! Dacă învățătorul veșnic, dacă Cel ce ne-a chemat și apoi ne-a trimis pentru ca să paștem oile și mieluseii Lui ne leagă de inimă să-i învățăm toate câte ne-a poruncit nouă... cât de scrupuloși trebuie să fim întru îndeplinirea datorinței de a catehiza, fiindcă — după cum însuși Domnul ne spune — sângele lor din mâinile noastre îl va cere.

PARTEA OMILETICĂDumineca II-a după Înălțarea
sf. Cruci

IUBIREA VRĂȘMAȘILOR

Domnul nostru Isus Hristos ne leagă de inimă să ținem poruncile, pe cari Dumnezeu le-a dat pentru ca prin observarea aceloră să ne mântuim. Intre poruncile Domnului cea mai mare este aceea, pe care Spiritul sfânt o cuprinde în următoarele cuvinte: »Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima, cu tot sufletul, cu tot cugetul, cu toate puterile«. Aceasta cea mai dintâiu și cea mai mare. A doua poruncă, asemenea acesteia, este: »Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși«. Trebuie să iubim pe aproapele, fiindcă așa vrea, așa ne poruncește Dumnezeu; fiindcă așa ne învață Isus Hristos prin pilda vieții sale; fiindcă fiecare om este după a lui Dumnezeu chip și asemănare, fiecare este răscumpărat cu scump sângele Mântuitorului și, ca și noi, are menirea să ajungă în împărăția cerurilor.

Această dragoste trebuie să întrunească anumite condiții, trebuie să aibă anumite însușiri, și anume: trebuie să fie adevărată, desinteresată și universală.

De data asta ne vom opri la însușirea din urmă: trebuie să fie universală, adică să cuprindă pe toți oamenii.

Dragostea noastră față de aproapele trebuie să fie universală. Asta înseamnă că ea trebuie să cuprindă pe toți oamenii, fie ei prietenii ori dușmanii noștri. Să ne însemnăm chiar dela început: această poruncă nu cere să iubim pe toți pe o formă, cu aceeași măsură. Dragostea trebuie să se înceapă acasă, cu cei ce ne sunt mai aproape: părinții, pruncii noștri, soțul sau soția, rudele, prietenii, vecinii, cei din aceeași țară, cei din acelaș neam, cei de aceeași lege cu noi. Cei ce sunt mai aproape de soare, îi simt mai tare căldură. Însă, deși nu suntem datori să iubim pe toți cu aceeași măsură, nu poate fi munte atât de

înalt, nici rău atât de lat, nici mare atât de adâncă, nici deosebire de limbă, de lege, de neam, de educație ori de poziție socială, care să poată eschide o ființă omenească din dragostea noastră.

Trebuie să iubim pe toți oamenii. Cei mai mulți oameni se împacă cu această poruncă, fiindcă este așa de ușor de priceput, dar ei pun acestei porunci un hotar, un hotar, peste care nu sunt aplicați să treacă: ei nu vreau să iubească pe vrășmași, nu se împacă cu gândul de a iubi pe dușmani. Cu toate acestea, dacă vrem să plinim porunca Domnului, trebuie să iubim și pe vrășmași. Cuvântul lui, după cum a-ți auzit citindu-se din sf. Evanghelie de astăzi, este lămurit, El zice: iubiți pe vrășmașii voștri.

Ce așteaptă dela noi dragostea față de vrășmași? Aceasta dragoste așteaptă întâiu și mai întâiu să nu ne răzbunăm împotriva lor. Nu numai atât. Nu-i iertat nici să încercăm, nici barem să dorim a ne răzbuna. Îndatorirea noastră față de vrășmași nu se mărginește la atât. Ea merge și mai departe: așteaptă să le dorim bine, iar când avem prilej potrivit să le și facem bine: »Iubiți pe vrășmașii voștri, faceți bine celor ce vă prigonesc și vă vorbesc de rău«, așa zice Domnul.

De fapt sunt creștini, cari nu se răzbună împotriva dușmanilor lor, fiindcă unii nu îndrăznesc, alții, fiindcă nu au prilej, alții, în sfârșit, fiindcă se țin așa de sus, încât cred că nu se cade s'o facă. Și ei cred că țin porunca lui Dumnezeu. »Eu nu fac dușmanului meu nici un rău«, zice unul. »Nu-mi pare rău dacă lui îi merge bine, dar numai nu-l pot vedea în ochi«, zice altul. »Nu pot să stau de vorbă cu el«, zice al treilea. Voi credeți că aceasta-i dragoste față de dușmani? Nu poți vedea în ochi pe care-i iubești? Dacă nu poți suferi înaintea ta, dacă nu poți avea o vorbă prietenească către aproapele tău, nu-l iubești, nu plinești porunca Domnului, care zice: să iubiți pe vrășmașii voștri.

Dela împlinirea acestei porunci nimeni nu poate fi scutit. Dar, sunt atât de mulți cari zic: »e așa de greu să iubești pe vrășmașul tău«. Asta-i prea adevărat. Dar oare a spus vre'odată

Mântuitorul că-i ușor lucru a iubi pe vrășmași? Dimpotrivă Mântuitorul a spus-o limpede: »împărăția lui Dumnezeu se câștigă cu silă, și cei ce-și fac lor-și silă o dobândesc«. Alții zic: »m'a vătămat atât de greu«, »mi-a stricat numele bun, pe care-l aveam«, »nu mă lasă să-mi câștig pâinea cea de toate zilele«. De cele mai multe ori vătămarea nu-i chiar așa de grea. Dar și dacă ar fi, nu trebuie să uiți că e vorba de dușmanul tău, pe care tu ești dator să-l iubești. A iubi pe binefăcătorul tău, sau rudele tale, este lucru ușor. Asta și păgânișii o fac. Dar a iubi pe vrășmași, este un lucru mai greu, dar lucru creștinesc. Adevărat că așa ceva nu se poate ajunge cu puterile proprii, dar se poate ajunge cu ajutorul lui Dumnezeu care nu-l refuză celor ce-l cer cu smerenie.

Vor zice unii: »nu ar fi așa de greu a iubi pe vrășmași, dacă ar face-o și alții, dacă am avea pilde pe cari să le urmăm«. Privește la Isus Hristos, cel ce a dat această poruncă. Gândește-te la Isus pe cruce. Uită-te la ranele Lui, la fața Lui schimonosită de lovituri și plină de scuipat. El suferă și moare ascultând vorbele de batjocură și de ocară pe cari le rostesc vrășmașii Lui, cari nu mai știu ce să facă de bucurie. Ranele pe cari le-au pricinuit, sângerează. El își deschide gura ca să vorbească. Dar cari sunt vorbele Lui? Rostește o rugăciune. Pentru cine se roagă Isus? Înălță o rugăciune către Părintele său cel ceresc pentru dușmanii săi. Se roagă pentru ei cu glas înalt, ca aceștia să vadă că-i iubește. Rugăciunea lui este însoțită de singura scuză pentru ei: »Părinte, iartă-le că nu știu ce fac«. O, Isuse, Mântuitorule. Poate să zică cineva că-i creștin și îți urmează, câtă vreme urește pe aproapele său, pe dușmanul său?

Unii zic: Isus a putut s'o facă, căci era nu numai om adevărat, ci și Dumnezeu adevărat? Pilde sunt destule. Acolo-i Sf. Ștefan, cel dintâiu mucenic. Când dușmanii lui îl ucideau cu pietri, el nu are pentru ei cuvânt de blestem, ci se roagă pentru ei, zicând: Părinte, nu le ști lor păcatul acela. Citiți numai viețile sfinților și veți afla că toți au dovedit în viața lor dragoste față de vrășmașii lor, căci nu poate fi om cu ade-

vărat sfânt, acela, care nu plinește porunca Domnului, care zice: iubește pe vrășmașii tăi.

Trebuie să iubim pe vrășmașii noștri, fiindcă asta o cere dreptatea dumnezească. Vedem bine că Dumnezeu încă-și are dușmanii săi. Câți necinstesc numele lui preasfânt? Câți calcă în picioare legile lui sfinte? Câți stau împotriva bisericii pe care a întemeiat-o în această lume? Câți își bat joc de tainele sfinte, pe cari le-a lăsat pentru noi și a noastră mântuire? Vătămările de felul acesta sunt multe, fără număr. Își răzbună El? Cine ar putea sta împotriva, dacă El și-ar ridica mâna ca să pedepsească după vrednicie pe cei vinovați? Nimeni. Dar n'o face. El continuă să facă bine, să împărțescă daruri, e gata totdeauna să ierte, până omul este în această lume. Oare un Dumnezeu, care iartă de atâtea ori, nu are dreptul să aștepte dela noi să iertăm pe vrășmașii noștri?

Noi înși-ne suntem dintre cei ce au vătămat și vătămă pe Dumnezeu. Ce vătămări ne-au făcut vrășmașii noștri în asemănare cu vătămările pe cari le-am adus noi lui Dumnezeu? Dacă El ne iartă, datori suntem și noi să iertăm »și ne iartă păcatele noastre, pe cum și noi iertăm greșiților noștri«. Așa ne rugăm zi de zi. Dumnezeu ne va ierta după cum vom ierta și noi celor ce ne-au greșit.

Să ne tragem socoata cu noi înșine. Păcătuit-am și rău înaintea Domnului am făcut. L-am vătămat prin păcatele noastre. Să fim iertători față de cei ce ne-au vătămat, să iubim pe vrășmașii noștri, pentru ca prin asta să putem ajunge ca și Domnul să ne ierte. Amin.

Duminica III-a după Înălțarea **sf. Cruci ?**

ISUS ÎNVIE PE FIUL VĂDUVEI DIN NAIM?

Domnul nostru Isus Hristos era în Capernaum. Aici vindese pe servitorul unui sutaș. De aici El merge în Galilea. Ajunge la o cetate cu numele Naim. Era o cetate mai mică, așezată la poalele muntelui Taborului. Când să intre în cetate, iată că la porțile cetății întâlnesc o mulțime de popor. Duceau la groapă un mort, singurul fiu al mamei, care era văduvă. Biata văduvă plângea cu amar, fiindcă prin pierderea fiului ei, își pierduse sprijinul bătrânețelor. Mântuitorul, care vede și cele mai dinlăuntru ale omului, care cunoaște și tainele cele mai ascunse ale inimii, vede durerea sărmanei văduve, și fiindu-i milă de ea, a zis: »nu plânge.« Mântuitorul se apropie de sicriul în care duceau mortul. Cei ce-l duceau se opresc. Isus se atinge de sicriu și apoi zice mortului: »Tânărule, îți zic: scoală.« Și într'adevăr, îndatăce rosti Isus aceste cuvinte, mortul se scoală. »Și a șezut mortul« — zice sf. Evanghelie — și a început a grăi: și l-a dat mamei lui. Și a cuprins frică pe toți, și măreau pe Dumnezeu, zicând: Proroc mare s'a sculat între noi, și a cercetat Dumnezeu pe oamenii Săi.«

Să vedem mai deaproape ce învățături putem scoate din cele istorisite în sf. Evanghelie de astăzi.

Învierea din morți a tânărului din Naim ne arată înainte de toate inima iubitoare a Mântuitorului. El merge spre cetate. Vede că însoțesc la locul de odihnă rămășițele pământești ale unui om. Intre cei ce însoțesc mortul El vede pe mama mortului, care plângea cu suspin, fiindcă pierduse pe singurul ei fiu, despre care nădăjduia că-i va fi sprijin la bătrânețe. Văzând cum plânge biata văduvă, inima Mântuitorului se umple de compătimire. Aceași inimă de milostivire plină, care nutrește mii de flămânzi în pustie. Aceași inimă, care plânge la mormântul lui Lazar. Aceași inimă, care plânge cu amar asupra Ierusalimului, zicând: »De ai fi priceput și tu în această zi a ta, cele ce

sunt pentru pacea ta! Iar acum s'au ascuns dela ochii tăi.» (Lc. 19, 42). Isus avea o inimă plină de dragoste, plină de compătimire. Dacă noi suntem cu adevărat creștini, trebuie să avem inima plină de compătimire. Compătimirea este un făt al dragostei. Cel ce într'adevăr iubește pe aproapele, îl compătimizează când vede că suferă. Societatea omenească este un singur trup. După cum în trup, când un mădular suferă, suferă și celelalte mădulare, mai ales cele din nemijlocită apropiere; tot așa omul, mai ales dacă este nobilitat de spiritul creștin, simte durerile și loviturile aproapelui său. Adevărat că sunt anumite patimi, cum este ura, mânia, dușmănia, sgârcenia, cari uneori fac pe om să nu simtă nicio compătimire, ba de multeori fac să se bucure văzând suferințele celui lovit de soarte. Dar noi suntem creștini, iar spiritul creștin pretinde să avem compătimire față de cei ajunși la mizerie și nenorocire.

2. Mântuitorul îndreptându-se spre văduvă îi zice: »Nu plânge.« El îi adresează aceste cuvinte nu pentru că ar vrea s'o înfrunte, fiindcă ar vrea s'o ocărasească pentru că plânge, ci numai pentru a-și arăta simpatia față de ea, și pentru a o mângăia, cum avem și noi obiceiul să zicem, când vrem să ne arătăm compătimirea și să mângăiem pe unul ajuns de ceva nefericire. Noi, creștinii nu suntem opriiți de a plânge la înmormântarea ori la mormintele rudeniilor, ori prietenilor noștri, fiindcă însuși Mântuitorul a plâns la mormântul prietenului său Lazar. (Io. 11, 35). »Fiule«, zice Spiritul sfânt, »Pentru cel mort slobozi lacrimi, și ca și cum ai fi pătimit grele, începe plângere« (Cartea înțelep. 38, 16). În faptele apostolilor se spune, că »Și au îngropat pe Ștefan bărbații cucernici, și au făcut plângere mare peste el« (8, 2). Putem plânge, numai cât această supărare nu-i iertat să fie neorânduită și necreștinească. Adevăratul creștin se mângăie la înmormântarea prietenilor săi dându-și seamă că orice rânduește Dumnezeu este bine rânduit, și că va fi o vreme, vremea învierii morților, când va vedea din nou pe cei iubiți ai săi și va rămânea cu ei pentru totdeauna. Numai păgânii se întristează peste măsură, ca unii; eari după cuvântul Sf. Pavel »nu au nădejde.« Intristarea noastră

trebuie să fie străbătută și indulcită de nădejdea că ne vom mai vedea.

3. Mântuitorul se apropie de sicriul în care duceau mortul și atingându-se de el zice mortului: »Tânărule, îți zic: Scoală.« Prin aceste cuvinte Isus se arată cu adevărat Dumnezeu, Dumnezeu atotputernic, căruia se supun toate, atât cele cerești cât și cele pământești. Noi știm că apostolii Domnului, ba mai mulți sfinți, au făcut minuni. Dar ei au făcut minunile nu cu puterea lor, ci în numele și cu puterea lui Isus Hristos. Când Mântuitorul zice: »Tânărule, Eu îți zic: Scoală«, este Dumnezeu tot așa de atotputernic ca și Părintele Său. El are dreptul să zică: »Precum Tatăl scoală pe morți, și înviează: așa și Fiul, pe cari vrea, li înviează« (Io. 19, 21). Ce mângâitoare cuvinte. Căci ce poate fi mai mângâitor pentru noi între toate împrejurările vieții noastre, decât să știm, că Isus este adevărat Dumnezeu. Dacă El este adevărat Dumnezeu, învățătura lui este adevărată și dumnezească. Tot ce a făcut și suferit pentru noi are un preț nemărginit. Noi suntem într'adevăr răscumparați. Nu trebuie să ne temem de soarta bisericii, pe care El a promis că o va apăra. Dacă slujim Domnului cu inimă plină de dragoste, putem trăi liniștiți și muri fericiți.

Indată ce rostește Isus cuvintele »Tânărule, îți zic: Scoală«, sufletul tânărului din împărăția sufletelor se inapoiază pentru o să se unească din nou cu trupul, însuflețindu-l cu o nouă viață. El se scoală, trăiește. Și ca un semn că este viu, începe să vorbească. Isus învie acel tânăr pentru viață, pentru o nouă viață. După cum a înviat Isus pe tânărul din Naim, așa va învia din morți acelaș Isus pe toți oamenii la sfârșitul veacurilor. El singur ne atrage luarea aminte la acest lucru, prin cuvintele: »Că vine ceasul, în care toți cei ce sunt în mormânturi vor auzi glasul lui (Fiului lui Dumnezeu), și vor ieși cei ce au făcut bine în învierea vieții, iar cei ce au făcut rele în învierea osândirii« (Io. 5, 28, 29). Și noi vom învia. Și trupul nostru va trebui să se unească din nou cu sufletul. Cât de mult trebuie să purtăm grije de acest trup, să-l ținem în curățenie, să nu-l murdărim prin păcatele necurăției. Numai în felul acesta

putem avea nădejdea că vom învia și noi »în învierea vieții.«

Tânărul după ce a fost înviat, a început a vorbi. Oare ce vorbe s'au desprins de pe buzele lui? Desigur mulțumea lui Dumnezeu pentru cele ce i-a făcut, făgăduind că de acum înainte are să-l iubească cu tot focul dragostei lui, până la sfârșitul vieții lui pământești.

Dar când Isus ne scoală din moartea păcatului la viața darului în sf. taină a pocăinții, ne împărtășește un dar mai mare decât acela în care a împărtășit pe tânărul din Naim, pe care l-a înviat din moartea cea după fire. Chiar pentru aceea, noi avem motive și mai temeinice pentru a mulțumi lui Dumnezeu cu mult mai fierbinte după fiecare mărturisire, de a-i aduce închinăciune și de a lua cele mai puternice hotăriri, de a-l sluji cu mai multă râvnă și cu mai multă căldură. Amin.

Dumneca a IV-a după Înălțarea sf. Cruci

PENTRU CE NU RODEȘTE SĂMÂNȚA CUVÂNTULUI DUMNEZEESC?

Din viața de toate zilele știm cu toții, că pe bietul gospodar nimic nu-l năcăjește mai mult, decât dacă vede că el a gunoit pământul, a făcut arătură bună, a sămănat sămânță bună și când la adecă, această sămânță nu aduce rod de loc, ori nu aduce rodul pe care putea să-l aștepte. Aceasta este și soarta noastră, a preoților, întru cât suntem păstori de suflete. Noi ne străduim să sămănam sămânța cuvântului dumnezeesc în fiecare Duminecă și sărbătoare. Cum ne putem noi simți, când vedem că sămânța cuvântului dumnezeesc aruncată de noi, nu aduce rod? Și cât de adeseori se întâmplă acest lucru! În întreg trecutul bisericii lui Hristos nu a mai fost vreme când cuvântul Domnului să se fi propovăduit atât de des și cu atâta râvnă ca în zilele noastre. Cu toate acestea, în loc ca lucrurile să

meargă mai bine, totul merge mai rău, și o sută de predici nu sunt în stare să întoarcă un singur om ușuratic de pe calea rătăcirii lui. Oare pentru ce? Oare pentru ce cuvântul lui Dumnezeu, care altădată a înnoit fața pământului, astăzi aduce așa de puține roduri? Mântuitorul, în sfânta Evanghelie de astăzi ne spune pentru ce, și anume: sămânța cuvântului dumnezeesc cade lângă calea și s'a călcat și păsările ceriului o au mâncat; alta a căzut pe piatră, și dacă a răsărit s'a uscat, pentrucă nu avea umezeală; alta a căzut în spini, și crescând spinii, o au înecat.

Ieșit-a semănătorul să samene sămânța sa, și când a sămănat una a căzut lângă cale și s'a călcat, și păsările ceriurilor o au mâncat. Aceste cuvinte le tâlcuește însuși învățătorul, zicând: »cea de lângă cale sunt cei ce aud, însă după aceea vine diavolul și ia cuvântul dela inima lor, ca nu cumva crezând să se mântuiască. Faptul că mulți creștini nu trag nici un folos din propovăduirea cuvântului dumnezeesc, este isprava diavolului. Asta ne-o spune chiar Mântuitorul. Din sf. Scriptură știm că, după ce Filistenii au pus stăpânire asupra popoului jidovesc, au oprit să fie meșter de fier în pământul lui Israil, »ca să nu facă Evreii sabie și sulită«. (1 Imp. 13, 19). Tot așa și diavolul. După pilda Filistenilor, dacă ar avea putere ar șterge de pe fața pământului pe toți propovăduitorii cuvântului dumnezeesc, fiindcă ei știu prea bine că acest cuvânt este cea mai bună armă împotriva atacurilor ce vin din partea diavolului.

Poate veți întreba: ce face diavolul pentru ca să rămână fără rod cuvântul Domnului?

1. El se străduiește să țină pe oameni departe, să-i impedeze dela ascultarea aceluia cuvânt. De multe ori se întâmplă că mergem la biserică, iar când începe preotul să vestească cuvântul Domnului, un glas din lăuntru par'că ne zice: De ce să ascuți tu predica? Tu știi deja tot ce are să spună preotul. Și mai ales dacă știi citi și mai citești câte ceva, glasul din lăuntru îți zice: tu ești om cu carte... N'are nici un rost să ascuți aceeași poveste veche, pe care ai auzit-o de sute de

ori. »Bagăți mințile în cap, și lasă predica pentru cei fără de carte și pentru femeile fără nici o școală.« Altă dată pare că acelaș glas ne zice: »Ai tu destule lucruri, cu mult mai importante decât să ascuți atâtea vorbe goale și tâlcuiri fără nici un rost«. Altă dată glasul din lăuntru par'că zice: »După ce să stai atâta vreme în biserică unde sunt atâția oameni, deci aerul e greu. Vara după ce să stai în biserică, fiindcă-i așa de cald. Iarna nu sta mult în biserică fiindcă ușor te poți răci și va trebui să stai în pat, ba pe deasupra va mai trebui să cheltuești cu doctorul și farmacia«. Glasul cu vorbe de acestea și altele de felul acestora să știi că-i glasul diavolului, care face mulți să nu asculte propovăduirea cuvântului dumnezeesc. Cum poate să aducă rod cuvântul Domnului, dacă nu-i ascultat? Baremi de și-ar aduce cât mai adeseori aminte credincioșii de cuvântul Domnului care zice: »Cel ce este dela Dumnezeu ascultă graiurile lui Dumnezeu. Pentru aceasta nu le ascultați voi, pentru că nu sunteți dela Dumnezeu«. (Io. 8, 47).

2. *Diavolul se străduiește să împiedece oamenii de a urma cuvântul Domnului.* Sunt mulți, cari umblă destul de regulat la biserică, ascultă propovăduirea cuvântului dumnezeesc, dar nu urmează acel cuvânt, nu se străduesc să-și întocmească vieța după cum spune acel cuvânt. De unde vine asta? De sigur dela diavolul. Sămânța care cade lângă cale este mâncare pentru paseri. Ele vin și o mănâncă. Chiar așa face și diavolul: ia cu totul cuvântul Domnului din inimile lor. Mă veți întreba: cum face diavolul acest lucru? Cu mult vicieșug. El vine și grăește în cele mai dinlăuntru ale omului zicând: »Tu nu trebuie să te neliniștești, ori să te înfrici de cele ce ai auzit în predică. Iadul nu-i așa de rău cum îl fac preoții. Dumnezeu e numai milă și nu a făcut pe om pentru ca să-l osândească. Privește spre ceriuri! Unii dintre cei mai mari păcătoși deja sunt în fericirea veșnică, privește la Maria Magdalena cea cu șapte diavoli și la tâlharul răstignit deadreapta Mântuitorului. Așa sunt preoții: toate le măresc. Dacă ascuți de cele ce predică preoții, îți vine a crede că nime nu se poate mântui«. Altădată auzi un alt glas din lăuntru, care-ți zice: »Chiar dacă acum nu ești în bună rân-

dulală cu cele ale sufletului tău, nu te grăbi, căci ai vreme să faci rânduială. Doară înșiși preoții învață că unde păcatul prisosește, darul Domnului prisosește și mai mult, iar acel dar va face din tine un mare sfânt». Pe această cale diavolul face pe mulți păcătoși să doarmă liniștiți, să rămână în păcătoșenia lor, din care nu se vor trezi decât în brațele diavolului în osânda veșnică.

3. În sfârșit *diavolul se străduiește a împiedeca rodirile cuvântului dumnezeesc prin aceea că pune la muncă pe împreună lucrătorii lui*. De sigur mă veți întreba: cum, dar are diavolul împreună lucrători chiar și dintre oameni? Da, are și încă destul de mulți. Împreună lucrători ai diavolului sunt necredincioșii. Angajați ai necuratului sunt toți aceia, a căror pâine de toate zilele este să-și bată joc de lucrurile sfinte și de persoanele sfințite. Ai diavolului ucenici sunt cei ce au anumită ură față de slujitorii altarelor, față de preoți. În slujba diavolului stau toți aceia, cari se fac luntre și punte pentru ca să depărteze oamenii de biserică și de cei ce sunt în slujba bisericii, pentru ca mai ușor să-i poată duce pe calea rătăcirii. Acești angajați ai diavolului îndată ce a răsunat propovăduirea cuvântului dumnezeesc, încep cu criticile, muștrările și turburările lor, cu defaimările, bătăile de joc și nelegiuirile lor... și nu se liniștesc până scot și cel mai de pe urmă grăunte al sămânții cuvântului dumnezeesc din sufletele celor ce l-au ascultat. Dar vai de acești slujitori ai diavolului. Lor le sună cuvintele Domnului când zice: »cine va sminti pe unul dintre acești mici, cari cred în mine, mai bine i-ar fi de i-s'ar lega o piatră de moară de grumaz, și să fie aruncat în adâncul mării« (Mt. 18, 6).

Iubiți credincioși! Să ne tragem socoata cu noi înșine. Să vedem ce fel de pământ este inima noastră. Să grijim ca această inimă să nu fie un fel de drum de țară, pe unde umblă toată lumea, ci această inimă să fie pământul cel bun, în care căzând sămânța cuvântului dumnezeesc să aducă rod și încă rod cu sutele, spre mai mare mărirea lui Dumnezeu și prin asta pentru mântuirea sufletelor noastre. Amir.

Duminica V-a după Înălțarea sf. Cruci

ISUS ÎN ȚINUTUL GADARENILOR

Într'o zi Domnul nostru Isus Hristos intră, împreună cu ucenicii lui, într'o corabie, voind să treacă de cealaltă parte a mării. Abia intrat în corabie, Isus se culcă și adoarme. Se pornește o furtună mare încât cei din corabie se temeau că se vor sufunda. Îl trezesc pe Învățătorul. Acesta, după ce-i dojenește pentru necredința lor, ceartă vântul și valurile, cari numai de-oât se liniștesc. Pe aceasta cale arată Mântuitorul că el este Domnul firii neînsuflețite.

Nu peste mult ajung de cealaltă parte a mării în ținutul Gadarenilor, care este de cealaltă parte de Galilea. Ieșind Isus din corabie, iată că-i ieasă în cale un bărbat, care era cuprins de duhurile necurate de multă vreme. Sărmanul de el! »Cu haină nu se îmbrăca, în casă nu sta«, ci numai la munte și în mormânturi. Bietul om era supus din partea diavolilor la cele mai cumplite chinuri: »De multe ori îl apuca, și, deși îl legau cu lanțuri și cu obezi, și-l păzeau, sfărma legăturile, și îl alunga dracul în pustie«. Abia se întâlnește Isus cu acest nefericit om, diavolul din el începe să strige, zicând: »ce ai cu mine Isuse, Fiul lui Dumnezeu, cel Preaînalt? Rogu-te nu mă munci«. Isus întreabă pe diavolul cum îl cheamă, care-i este numele. Atunci diavolul răspunde că »Legion« îi este numele, fiindcă erau mulți diavoli în om.

Starea acestui nefericit om este cât se poate mai neplăcută. Dar cu starea lui se aseamănă mult starea celor ce vatămă pe Domnul prin păcate de necurăție.

1. Îndrăcitul din sf. Evanghelie era atât de furios, încât nimic nu-l putea înfrâna, căci rupea toate lanțurile și legăturile. Tocmai așa este și starea omului stăpânit de necurăție. El este mânat de patima sa ca de o furie neînfrănată a iadului. Păcatele de necurăție numai cinste nu aduc celui ce le săvârșește. Dimpotrivă, cel cunoscut, ca unul care este vinovat de acest

lucru, își pierde și cinstea pe care a mai avut-o înaintea semenilor săi cinstiți. Dar cel ce se lasă mânat de aceasta patimă, nu se uită la aceea că își va pierde cinstea înaintea oamenilor, ci o dă tot înainte pe calea păcătoșeniei.

Acest fel de păcate sdruncină în mare măsură și sănătatea trupească. Câți nefericiți au ajuns »fără vreme« în rece mormânt numai pe urma faptului că au fost robi ai trupului lor, a căruia patimi le-au indestulit în mod păcătos. De câte ori necurăția aduce cu sine anumite boale molipsitoare, prin cari primejduiește nu numai sănătatea proprie ci și a celor din jurul său. De câte ori s'a întâmplat că unul sau altul dintre soții de căsătorie făcându-se vinovați de necurăție, și-au umplut de boale rușinoase și cu greu de vindecat casa, familia întregă. Dar decât urmările de felul acesta sunt cu mult mai grele urmările de natură sufletească. Păcatele de felul acesta totdeauna sunt păcate de moarte. Ce nefericire!

Pentru necurăție să încetezi de a mai fi fiul lui Dumnezeu și să te faci fiu al diavolului. Pentru necurăție să-ți pierzi toate vrednicile pe cari le-ai câștigat înaintea lui Dumnezeu prin faptele tale bune. Prin necurăție să-ți pierzi dreptul la fericirea veșnică și să te faci vrednic de focul cel nestins cu osânda lui cea veșnică. În'adevăr pe bună dreptate Sf. Bernard aseamănă pe cel care trăește în necurăție cu porcul, zicând: »dacă un porc vede într'un loc o baltă, iar în celalalt un pat de trandafiri, mai bucuros se tăvălește în noroiu, decât între trandafiri. Așa mai îngrabă îi trebuie celui desfrânat necurăția decât bucuriile raiului«.

2. Indrăcitul din sf. Evanghelie era atât de mânios, încât nime nu putea trece pe calea pe unde era el. El umblă asemenea diavolului »ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită.« Se străduiește să seducă și pe alții, ca să-i facă și pe ei jertfe ale păcatului lui. Ziua noaptea nu se gândește la altceva, nu-și bate capul cu altceva, decât să mai afle pe cineva, pe care să-l poată trage la păcat. După cum era vai și amar de cel ce trecea pe drumul unde era îndrăcitul din sf. Evanghelie, tot așa e vai și amar de cel ce trece pe drumul neîn-

frânatului, cel ce ajunge în tovărășia și prietenia lui. Prin vorbe cu două înțelesuri. Prin glume necuviincioase, cu îndemnurile sale stăruitoare nu se astâmpără până nu duce și pe altul pe calea fărădelegii pe care o bătătorește. Neînfrânatul nu se uită la aceea că strică un suflet nevinovat; nu-și bate capul cu aceea că strică o căsătorie în care până atunci domnea cinstea, pacea și buna înțelegere; nu se uită la aceea că nefericește niște copilași nevinovați, cari vor rămânea fără tată, ori fără mamă, nu-și bate capul nici cu aceea că răspândește în jurul său un miros greu, pe care cei cu frica lui Dumnezeu nu-l pot suporta, nu-l pot suferi. Se spune despre un pustnic că a dobândit dela Dumnezeu darul ca să poată vedea pe îngerul său păzitor, care-l însoțea pe drum. Și cum mergeau pe drum, ajung la un loc, unde era o mare grămadă de hoituri de animale. Mai ales hoitul unui câine, răspândea un miros de tot greu. Pustnicul înconjură acest loc pe departe, de vremece îngerul trecu pe lângă el ca și când nu s'ar simți nici un miros greu. Nu peste mult se întâlnesc cu un tânăr. Era un »domnișor« îmbrăcat în haine frumoase, frumos pieptănat și cu haine stropite cu ceva frumos mirositor. Îngerul, arătându-și scârbă față de acest tânăr, îl înconjură pe dedeaparte. Pustnicul îl întreabă, că pentru ce face acest lucru. Îngerul răspunde: »Acest tânăr este robul desfrâului, care înaintea lui Dumnezeu și a sfinților răspândește un miros cu mult mai greu decât hoitul de câine.«

3. Când Mântuitorul a întrebat pe diavolul care stăpânea pe omul din sf. Evanghelie, care-i este numele; acesta îi răspunde: »legion«, fiindcă după cum spune sf. Scriptură, »mulți draci intraseră în el.« Tot așa »legion« este adevăratul nume al păcatului necurăției, fiindcă trage după sine un șir nesfârșit de păcate. Desfrânatul se face vinovat de cele mai îngrozitoare păcate: curvie, preacurvie, avorturi, divorțuri urmate de căsătorii nelegiuite, fete rămase de rușinea lumii, căsătorii stricate, bătrâni rămași fără sprijin și cu inima cernită de durerea la vremea neputinței lor și mai ales o groaznică schimbare în spre rău în vieța sufletească, o schimbare, care de obicei nu se mai poate reface. In vieța marelui pictor Leonardo da Vinci

citim, că el căuta un model pentruca să picteze »Cina de pe urmă«, o icoană vestită în toată lumea. Găsește un tânăr, cântăreț în corul unei biserici din Roma. Il chema Pietro Bandinelli. După fața acestui cântăreț pictează fața lui Isus. Doi ani a tot lucrat la icoană. Acum umbla, doară va găsi față, după care să picteze pe Iuda, vânzătorul Domnului. Intr'o crăsmă găsește un tânăr îmbătrânit fără vreme. Avea o față tocmai cum căuta măiestrul. Il angajează pentru ca să steie de model. Când tânărul se uită la icoană și vede fața lui Hristos de pe icoană începe a plânge. Era Pietro Bandinelli. Beutura și desfrăul, necurăția, în doi ani l-a schimbat cu totul, din cel ce era potrivit ca să inchipuiască pe Hristos ajunge să fie potrivit pentru a înfățișa pe Iuda.

Feriți-vă de necurăție. Grije deosebită trebuie să aibă tineretul, care mai ușor poate luneca în prăpastia din care nu-i scăpare. Multă grije trebuie să poarte și cei căsătoriti, ținând cu sfințenie jurământul făcut înaintea sfântului altar. Grije trebuie să poarte și cei cu pletele și cărunte, căci aici ei nu sunt scutiți de primejdia necurăției. Grije trebuie să purtăm cu toții, cari vrem să ne mântuim sufletele și să dobândim fericirea veșnică. Amin.

Sfântul mucenic Dumitru

CUM SĂ IUBIM PE HRISTOS

Ce-i mai firesc decât ca noi toți, cari ne numim creștini, să iubim pe Hristos, care ne-a iubit până la moartea de pe cruce, care din dragoste față de noi și-a vărsat sângele pe lemnul crucii până la picurul cel mai de pe urmă. Ce-ar fi mai firesc decât ca din dragoste față de Hristos numai pe El să-l dorim, cum dorește bobocul raza de soare, cum dorește pământul însetat roua răcoritoare. A fi creștin și a nu iubi pe

Hristos, a dori fericirea veșnică și a nu dori izvorul fericirii, înseamnă atâta cât a nu fi cu scaunul minții la loc. Dar câți sunt aceia, cari cu sf. apostol Pavel pot zice: știu că nici vieața, nici moartea, nici nimic altceva nu mă desparte de dragostea lui Dumnezeu, care-i întru Isus Hristos Domnul nostru. Ori dacă s'ar prezenta înaintea noastră astăzi, chiar în aceste clipe Isus Hristos, și ne-ar întreba cum a întrebat oarecând pe sf. apostol Petru zicând: »Fiul meu, fiica mea iubești-mă?« ce gândiți, am putea răspunde și noi, ca și Petru, am putea răspunde cu acelaș curaj: Da Doamne, tu toate le ști, tu ști că Te iubesc. Fiecare din noi să-și pună mâna pe inimă și să se întrebe: oare iubesc eu pe Hristos?, fiindcă dacă nu-l iubesc nu sunt vrednic de El, iar partea moștenirii mele va fi osânda veșnică.

Pentru ca răspunsul nostru să nu fie fals, va fi bine ca astăzi, când prăznuim pomenirea marelui mucenic Dumitru, să vedem cum a iubit el pe Hristos, pentru ca să vedem, dacă în asemănare cu el iubim noi pe Hristos ori ba.

Ce înseamnă a iubi într'adevăr pe Isus. Dragostea își are sălașul în inimă, în care ochiul omului nu poate vedea. Când sf. apostol Ioan, apostolul pe care-l iubea Isus ne îndeamnă »să-l iubim pe Dumnezeu, pentru că ne-a iubit dânsul mai întâiu« (1 Io. 4, 19) vrea să ne tragă luarea aminte că suntem datori să nutrim în inimă și să dovedim prin fapte dragostea față de Acela, care și pe unul născut Fiu al său l-a dat pentru noi. Cine iubește pe Hristos nu numai cunoaște negrăitele daruri ale răscumpărării, ci pe acelea le folosește ca îndreptar de vieață, rămânând credincios întru urmarea acelora, după cuvântul sf. apostol Pavel, care zice: »nu mai trăesc eu, ci trăește în mine Hristos. Iar de trăiesc acum în trup, în credința Fiului lui Dumnezeu trăiesc, care m'a iubit și s'a dat pentru mine... Nu lapăd darul lui Dumnezeu... trăiesc lui Dumnezeu... Cu Hristos împreună m'am răstignit«. (Gal. 2, 19, 20). A trăi în Hristos înseamnă atâta cât a trăi după poruncile lui, după cum singur ne-a spus-o zicând: Cel ce are poruncile mele și le păzește, acela e care mă iubește... cel ce nu mă

iubește, poruncile mele nu le păzește». (Io. 14, 21, 24). In urmare: cine iubește pe Hristos poruncile lui le ține cu sfințenie, bucuros se supune lui Hristos, pe care-l socoate stăpânul inimii sale. A spune: iubesc pe Hristos, este ușor. Aceste cuvinte se pot desprinde și de pe buzele unuia în a căruia inimă nu-i nici o schinteie de dragoste față de El. Dar a-l ține poruncile, a se supune aceluia cu dragă inimă, .. înseamnă a iubi pe Hristos. Mântuitorul ne arată și măsura dragostei pe care așteaptă s'o avem față de El. Cine iubește pe tatăl său sau pe mama sa mai mult decât pe mine, nu-i vrednic de mine: »Iar cel ce iubește fiul sau fida sa mai mult decât pe mine, nu-i vrednic de mine.» Mare, puternică-i dragostea între părinți și fiilor. Dragostea față de Hristos trebuie să fie și mai mare, și mai puternică. Din dragoste față de Hristos trebuie să fim gata a jertfi totul și binele cel mai mare, adecă vieța noastră, căci dacă Isus din dragoste față de noi și-a jertfit vieța pe lemnul crucii, dacă avem adevărată dragoste față de El, trebuie să fim gata, dacă trebuie, să ne dăm chiar și vieța pentru El.

Firea dragostei așteaptă ca pe cel ce-l iubim nici când să nu-l uităm, gândurile nostre neconținut la el să zboare. Dimineța când ne trezim, la Isus să ne gândim. In cursul muncii Isus înaintea noastră să fie. Când ispitele se năpustesc cu furie nebună asupra noastră, Isus să fie arma noastră împotriva lor. Iar când ne așezăm la masă ca să mâncăm, Isus să fie dulceața mâncării noastre. Fiecare gând, fiecare bătaie a inimii noastre, fiecare suflare a noastră, trebuie să fie sfințită de aducerea aminte de El. Copilul cel bun, dacă pe urma ironiei sorții, este ținut departe de părinții săi când se culcă și când se scoală, că se simte bine ori suferă, că se bucură ori este cuprins de supărare, tot la părinți se gândește. Nu poate duce la gură o bucătură, nu poate bea un strop de apă, nu poate rupe o floare, nu poate vărsa o lacrimă de bucurie sau supărare, fără să se gândească la părinții lui iubiți. Așa-i și acela care iubește pe Hristos.

In privința asta pildă minunată ne-a dat Sf. Dumitru, a căruia pomenire o prăznuiește astăzi sf. Biserica.

S'a născut în Tesalonica, din părinți nobili și bogați. Încă din fragedă copilărie era de o evlavie bătătoare la ochi. Era într'adevăr o frumoasă floare în grădina lui Dumnezeu de pe acest pământ. Înaintând în vârstă înainta și în cuminenie și evlavie. Se făcu soldat. Pe urma purtării lui bune împăratul, în scurtă vreme, îl numi de locțiitor al său în Grecia. Pentru îndeplinirea datorințelor sale ajunse să fie prețuit din partea împăratului. Era creștin. Pe lângă împăratul pământesc el voia să-și îplinească datorințele și față de împăratul ceriurilor. Se folosea de toate prilejurile pentru a câștiga suflete cât mai multe pentru împărăția lui Dumnezeu. Era un adevărat apostol al lui Hristos. Se înțelege că acest lucru s'a știut. Vestea a ajuns până la împăratul, care a venit să vadă dacă sunt adevărate cele ce se vorbesc despre Dumitru. L-a întrebat dacă-i adevărat că el este creștin și muncește mult pentru lățirea învățaturii creștine. Dumitru știa ce-l așteaptă. Știa că dacă va spune adevărul în scurtă vreme va plăti cu viața sa alipirea de Hristos, pe când dacă s'ar lăpăda de Hristos s'ar bucura și de mai mare cinste și ar căpăta multe daruri dela împăratul. El mărturisește că-i creștin, și după ce a mai fost aruncat în temniță și chinuit mai pe urmă a fost omorât cu sulița.

Ce minunată pildă de viață creștină. În copilărie și în tinerețe, în tot cursul vieții sale pământești a purtat jugul ascultării de Domnul, a dus o viață evlavioasă străbătută de dragostea față de Dumnezeu. Ce bărbătească hotărîre, și cât de bărbătește dusă la îndeplinire: a renunța la tot ce îmbie lumea, chiar și la viață... din dragoste față de Hristos.

Iubiți creștini. Vă întreb: iubiți și voi pe Hristos? Nu sunteți în fundul unei închisori, nu sunteți amenințați cu moarte...? Ci iată că aici înaintea altarului cel sfânt al Domnului vă întreb: iubiți și voi pe Hristos? De sigur veți răspunde: da, noi iubim pe Hristos. Acum să-mi mai îngăduiți o întrebare: dacă iubiți pe Hristos, ați trăit și trăiți așa cum așteaptă El? Nu cumva ați umblat în voile inimilor voastre, depărtându-vă de Hristos. Și dacă v'ați depărtat de Hristos, cum a făcut fiul rătăcit din Evanghelie, v'ați întors iarăși la El, cum a făcut acelaș fiu?

V'ați plecat genunchiul înaintea slujitorului Domnului, ca și oarecând Maria Magdalena înaintea lui Isus, pentru ca să dobândiți iertarea păcatelor voastre și multe și mari pentru dragostea voastră? Cu Sf. Ioan Gură de aur trebuie să mărturisim: multe sunt păcatele noastre, mare-i răutatea noastră. Avem nevoie de multe medicamente, și păcatele cât mai curund trebuie să le mărturisim. Sfinții mucenici și-au vărsat sângele: noi să ne vărsăm lacrimile, pentru că și lacrimile noastre pot stinge focul pe care l-au aprins păcatele noastre. Barem așa să ne arătăm dragostea față de Isus. Amin.

Dumneca VI-a după Înălțarea sf. Crucii

BOGĂȚILE NU SUNT DE MARE FOLOS, SĂRĂCIA NU-I PEA MARE NEFERICIRE

În sf. Evanghelie de astăzi avem una din multele pilde, pe cari le-a spus Domnul nostru Isus Hristos pentru a da învățătură apostolilor săi, ascultătorilor lui de atunci și tuturor oamenilor din toate vremurile. Era un bogat, zice Mântuitorul, care se îmbrăca în porfiră și în vison și se ospăta în toate zilele minunat. Avea de toate: bună stare, sănătate, cinste. Se îmbrăca în haine alese, mânca, bea din belșug. Cu alte lucruri nu-și bătea capul.

Era și un biet cerșitor. Săracul Lazar. Acesta era sărac, lipit pământului. Nu avea o bucătură pentruca să-și aline foamea. Era gol, ca vai de capul lui. Nu avea nici o cinste. De sănătate nu a avut parte.

Mor amândoi. Pe sârmanul Lazar, poate mai mult de milă îl îngroapă oarecum. Sufletul lui însă îngerii îl duc în sânul lui

Avraam, adecă în »limb«, cum se numește locul de odihnă al sfinților, până când le-a deschis Domnul nostru Isus Hristos cerul.

Moare și bogatul. Pe acesta îl îngroapă cu mare pompă. Desigur, mare mulțime îl însoțește la mormânt. de vreme-ce bocitoarele plătite în cântece de inimi sfășietoare îi vestesc faptele bune. De ceialaltă parte însă îl așteaptă grea pedepsă de foc. Din acest loc de osândă bogatul privește spre lăcașul fericirii. Vede pe Avraam și în sânul lui disprețuitul și nebagatul în seamă cerșitor Lazar, înotând în fericire. Stă de vorbă cu Avraam. Bogatul osândit cere un picur de apă, dar nu capătă. Acum bogatul cu groază se gândește la frații săi rămași pe pământ. cari duc o vieață tocmai cum a dus el. I-ar plăcea dacă Lazar înviind din morți ar merge și ar da de știre fraților săi, despre soarta tristă ce l-a ajuns. Nici aceasta cerere nu i-se împlinește. »Au pe Moisi și pe proroci, zice Avraam.« »Dacă nu cred acelora, chiar dacă s'ar scula cineva din morți nu i-ar crede.«

Prin aceasta pildă Mântuitorul vrea să ne învețe să prețuim după vrednicie atât bogăția cât și sărăcia.

Mântuitorul ne pune mai întâiu înaintea ochilor sufletului nostru pe omul bogat. El are avere multă, nu duce nici o lipsă, are toate din belșug. Acest belșug îl folosește pentruca să se îmbrace în haine prețioase: »în porfiră și vison«, în mătăsurile obișnuite în zilele noastre, apoi poartă o neorânduită grije de trup, dându-i mâncare aleasă și beaură peste măsură. El are un singur gând: să se veselească, să-și petreacă »minunat«, sau »luminat.« Astfel de oameni fost-au în toate vremurile. Sunt și astăzi. Umblă, aléargă după fericire. În goana lor ne-bună cred că averile, bogățiile le vor aduce fericirea mult dorită. Iar cei ce văd vieața celor bogați cred, că aceia de fapt au și ajuns la fericirea mult dorită și de mulți pizmuită. Dar oare într'adevăr e vieața lor atât de fericită pe cât se pare? Este ea vrednică de invidiat? Nicidecum. Bogăția, averea este împreunată cu multe griji, dă mult de gândit și mult de alergat. Bogăția, de obicei aduce cu sine sgârzenia, care nu se

satură niciodată, așa că bogatul este totdeauna torturat de griji, dorințe. Mările își au coastele lor, râurile își au țărmurile lor, vânturile mai încetează uneori, pământul își are marginile lui... dar sgârcenia nu are margiri, ea nu ajunge la liniște, mulțumire, îndestulare niciodată. Cu cât are mai mult, cu atâta dorște mai mult. Cei ce umblă după bogății, ușor cad în cursele diavolului, care caută pe cine să înghită.

Sgârcenia este izvorul nesecat al multor păcate și a tot felul de nedreptăți. Pe măsură ce cresc bogățiile, crește și datoria înaintea judecății ce așteaptă din partea lui Dumnezeu pe ceialaltă lume. Ingreunat cu tot felul de nedreptăți, având bunuri câștigate cu sudoarea lucrătorilor neplătiți ori rău plătiți, având pe suflet lacrimile văduvelor și ale orfanilor... ce poate aștepta bogatul când se va înfățișa înaintea scaunului dreptului judecător? Sgârcitul nu va da înapoi lucrurile câștigate pe nedreptul, căci nimic nu-i mai obișnuit decât înșelăciunea și furtul, și nimic mai rar decât restituția. Acum veți înțelege pentru ce zicea Mântuitorul: »Adevăr vă zic: Cu anevoie va intra bogatul în împărăția cerurilor. Și iară-și vă zic: mai ușor trece funia corabiei prin urechea acului, decât bogatul să intre în împărăția lui Dumnezeu« (Mt. 19, 23, 24). Să ne însemnăm bine: Mântuitorul nu vrea să spună, că nici un bogat nu poate intra întru împărăția lui Dumnezeu, ci că este greu să ajungă acolo, sau fiindcă au ajuns la bogății pe cale nedreaptă, sau fiindcă nu au folosit bogățiile după placul lui Dumnezeu.

Acum să ne întoarcem privirile sufletului nostru către săracul Lazar. Un om lipsit de orice bunuri pământești. Nu are cele de lipsă pentru a-și acoperi golătatea trupului, nici pentru a-și împăca foamea. Pentru un cârmoj de pâine trebuie să aleșuiască la ușa bogatului. S'ar fi mulțumit și numai cu sfărâmurile ce cădeau de pe masa bogatului, dar nici pe acelea nu i-le dădeau totdeauna. Pe deasupra era și bolnav. O boală grea îl cuprinsese. Era plin de bube. Nu era cine să-l îngrijească, cine să-i spele ranele. Abia niște câini făceau pe sora de caritate. A suferit mult, dar murind, coborât-au îngerii, i-au luat sufletul și i-l'au dus în sânul lui Avraam, la locul de fericire-

Și în zilele noastre mulți sunt ispitiți a socoti sărăcia ca o mare nefericire, pentru cel ce, fie și fără vina lui, are parte de ea. Săracul, zic ei, trebuie să muncească din greu pentruca după sudoarea feții lui să profite cei ce șed la umbră. Nu au îmbrăcămintea de lipsă, nu au hrană îndestulitoare. Sunt necotitiți și nebăgați în seamă. Câți sunt cari trebuie să aștepte un cârmoj de pâine sub fereastra ori la ușa altora, de unde de celea mai multeori au parte de muștrări și dojene în loc de pâine. Dar dacă nefericitul cerșitor ajunge la boală grea?

Intr'adevăr, grea este soarta celor săraci, dar, dacă vom cumpăni bine lucrul, tot nu-i așa de mare nefericire cum o socotesc de obicei oamenii. La adecă săracul nu are grijile bogatului: nu-l muncește grija, că tâlharul are să-l fure, rugina are să-i prindă aurul, iar moliile îi vor strica hainele scumpe. Sf. Ioan Gură de Aur zicea: »O sută de oameni împreună și un sărac singur nu pot fi furați (păgubiți de tâlhari). Cei dintâi nu pot fi păgubiți, fiindcă împreună sunt tari, iar săracul, fiindcă este apărât de o armă nebiruită... sărăcia.« Și de altcum. Fiind sărac se aseamănă lui Hristos, care zicea: »vulpile au vizuini, paserile cerurilor își au cuibul lor, iar Fiul omului nu are unde să-și plece capul.« Sărăcia îl scutește pe om de multe păcate, fiindcă nu are nici prilejul, nici putința de a păcătui în atâtea feluri ca cel bogat. Și, ce-i lucru și mai de căpetenie. Sărăcia face mai ușoară ajungerea la fericirea veșnică. Bogăția este o sarcină greu de purtat, care împiedecă pe om în drumul spre veșnicia fericită. Se înțelege, că deși sărăcia este un pașaport pentru fericirea veșnică, nu toți cari au acest pașaport vor putea intra acolo, ci numai aceia, cari o poartă fără murmur, mulțumind lui Dumnezeu că i-a învrednicit să-i urmeze pilda.

Că suntem bogați, ori că suntem săraci, să ne străduim a mulțumi lui Dumnezeu pentru toate, întocmindu-ne vieața așa, ca să putem ajunge la fericirea veșnică. Amin.

Dumineca VII-a după Înălțarea sf. Cruci

INVIEREA FETEI LUI IAIR

Sf. Evanghelie ne istorisește cum Isus, se înapoiază din ținutul Gadaren'lor, trecând pe partea de apus a mării. Aici îl așteptau mare mulțimi de gloate. Cum Isus pleacă spre Capernaum, iată că vine întru întimpinarea Lui mai marele sinagoei, cu numele Iair. Acesta căzând la picioarele lui Isus, se roagă să ostenească până la el acasă, fiindcă are »o fată, ca de doisprezece ani«, care era pe moarte. Mântuitorul pleacă numai decât, pentru ca să-i îplinească rugăminta. Dar cum mergeau pe drum, iată vine cineva dela casa lui Iair cu vestea că fata a murit, deci să nu mai ostenească pe învățătorul. Auzind Isus ce veste i-au adus, se întoarce spre Iair pentru ca să-l îmbărbăteze zicând: »Nu te teme, ci numai crede, și se va mântui«. In sfârșit ajung la casa lui Iair. Mântuitorul intră în casă, dar nu lasă să între cu el numai trei apostoli ai săi: Petru, Iacob și Ioan, tata și mama fetei. In casă erau plângătorii, de sigur bine plătiți. Isus le zice: »nu plângeți, căci nu a murit, ci doarme«. Cei ce aud cuvintele Mântuitorului rid de El, fiindcă știau prea bine că fata a murit. Isus scoate din casă pe toți, lăsând numai pe cei trei apostoli, pe tata și mama fetei. Acum se apropie de fată, îi prinde mâna, și apoi îi zice: »Talita Kumi«, ceea ce pe românește înseamnă, »Pruncă, scoală«. Fata numai decât se scoală și începe să umble prin cameră. Dar era încă așa sleită de puteri, pe urma boalei ei îndelungate. Atunci Mântuitorul poruncește să-i deie de mâncare. Cuprinși de mare mirare părinții își dau seama că fata într'adevăr a înviat. Caută să plinească porunca Mântuitorului, de vreme ce Isus poruncindu-le să nu spună »nimănui ce s'a făcut«, se depărtează împreună cu apostolii Lui.

Să vedem câteva din învățăturile ce putem scoate din cele istorisite în sf. Evanghelie de astăzi.

1. Inainte de toate vedem că aici este vorba despre aceea

ea a murit o fată tânără, abia având 12 ani, pe care apoi Mântuitorul o învie. Aceasta întâmplare ne aduce aminte de adevărul veșnic cuprins în cuvintele Domnului, care prin rostul sf. apostol Pavel ne spune că »este rânduit omului odată să moară«. (Ev. 9, 27). Ce adevăr fără abatere. Nimic nu ne asigură împotriva morții. Nici domnia cea mare, nici vârsta, nici tinereța, nici chiar știința cea multă și mare a medicilor, nu ne asigură împotriva coasei nemiloase a morții. Nu se uită nici la aceea că poate suntem singurul razim al părinților noștri, cari nădăjduesc în ajutorul nostru la bătrânețe, când nu vor mai fi în stare să-și câștige cele de lipsă.

Ce mare taină este moartea. Nu pot nădăjdui că mă va cruța și de mine nu se va atinge. Nu pot nădăjdui nici atâta că, dacă tocmai nu o voi încunjura, după ce am ajuns odată în brațele ei voi avea vreme ca să suplinesc ceea ce am între-lăsat, ori să tocmesc ceea ce până am fost în viață am greșit, lucru pe care Dumnezeu l-a îngăduit unora, puțini ce-i drept, pe cari i-a înviat din morți. Eu, de sigur voi muri numai odată. Chiar pentru aceea va trebui să privesc moartea în față și să mă pregătesc la moarte cu toată seriozitatea.

Când voi muri? Nu o știu. Văd că mor nu numai bătrânii uitați de vremuri, nu numai bărbați și femei în floarea vieții, ci mor și de aceia, cari abia au venit pe lume, precum și cei tineri, cari cred că lumea asta-i a lor. Sunt atâția, despre cari, omenește vorbind, zicem că »au murit înainte de vreme.

Poate se vor găsi și între noi de aceia, cari să pună întrebarea: pentru ce trebuie să moară unii »înainte de vreme?« Răspunsul nu-l dau eu las ca să răspundă Spiritul cel sfânt prin mijlocirea Înțeleptului, care zice: »Răpitu-s'a (din partea lui Dumnezeu) ca să nu schimbe răutatea mintea lui, sau înșelăciunea să înșale sufletul lui« (4, 11). Dar poate să rânduiască bunul Dumnezeu acest lucru și pentruca în felul acesta să pedepsească pe părinți pentru fărădelegile lor, ori pentru anumite pricini, (motive) despre cari numai bunul Dumnezeu știe, pe cari noi nu le putem pătrunde.

Pe cum vedem din cazul fetei din sf. Evanghelie de astăzi, ea trebuie să-și mulțumească învierea întrepunerii tatălui ei. Dacă tatăl ei nu ar fi alergat la Mântuitorul, rugându-se de El, moartă ar fi rămas, la înviere n'ar fi ajuns decât la învierea »cea de apoi«. Din vieța de toate zilele vedem câți păcătoși zac în moartea păcatului, dar cât de puțini sunt cei ce fac ceva pentru întoarcerea lor, cât de puțini sunt cei ce intervin pentru ca să le mijlocească învierea cea după suflet.

O bunul meu ceresc Părinte, privește cu îndurare la mulțimea »sufletelor moarte«, cari de sine, răzimate numai pe puterile lor, nu vor învia nici odată, nici nu se roagă pentru învierea lor. Atinge, Doamne, cu șoaptele Tale inimile lor, pentru ca să-și redobândească vieța sufletească. Privește, Doamne, și la »fica mea«, la sufletul meu, la voința mea, care zace în somnul lenevirii. Trezește-l, deșteaptă-l la o râvnă nouă, iar când în sf. Taină te vei sălășlui în inima mea, nutrește-o și o întărește.

2. Când săvârșește Isus această minune, vedem că *scoate afară mulțimile, dar lasă în casă afară de părinți și 3 ucenici ai Săi*, pentru ca aducerea aminte de această întâmplare să se păstreze pentru mai mare mărirea lui Dumnezeu și pentru binele nostru sufletesc. Rămân în casă trei ucenici. Aceeași ucenici, cari vor fi martori ai schimbării la față pe muntele Taborului. Aceeași ucenici, cari la vremea sa, vor fi martori ai suferințelor Mântuitorului din grădina Getsimani.

Rog pe Domnul să se milostivească și spre mine și să mă lase să intru în camera aceea, pentru ca să fiu martor a celor ce se întâmplă acolo. Văd pe Mântuitorul, cum ține în mâna sa mâna fără vieța a fetei. Văd trupul fetei înțepenit, fața ei palidă, de pe care a dispărut frumseța tinereții ei. La spatele Mântuitorului stau părinții, și mă gândesc la nenumărații părinți, cari vor trece prin aceleași suferințe cari însă aici vor trebui să aștepte mult »pe pământul celor vii« până-și vor vedea copiii pierduți prea de vreme. La o parte stau ucenicii, cari reținându-și suflarea, așteaptă cele ce o să se întâmple. Tăcerea adâncă ce domnește aici o întrerupe numai plânsul înădușit al

părinților și cuvântul Domnului, care zice: »Talita kumi«, — »Pruncă, scoală«. Băgați bine de seamă. Isus nu se roagă, nu recurge la o putere mai înaltă, El poruncește și iată că la porunca Lui se desface lăcatul celeialalte lumi, pentru ca să lase de acolo un suflet să vină și să se unească cu trupul de care s'a fost despărțit, pe care l'a fost părăsit. Văd aici pe Domnul vieții și al morții, înaintea căruia se pleacă toate, cele cerești, cele pământești și cele de desupt.

Va veni odată vremea, când și trupul meu din adâncul pământului și sufletul meu, știe Dumnezeu de unde, vor auzi glasul Domnului zicând: Scoală. Mă voiu scula și eu în trup preamărit ori înfricoșat de urit, pentru ca și trupul să se facă părtaș sorții sufletului... pentru totdeauna: »Și va veni ceasul, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cari vor auzi vor învia ... și vor ieși ceice au făcut bine la învierea vieții, iar ceice au făcut rele la învierea osândirii« (Io. 5, 28-29).

Când Isus a înviat fata, a prins-o de mână, iar ea redobândindu-și vieața, numai decât a început a umbla prin cameră, apoi i-a dat de mâncare. Prin aceasta ne arată Domnul ce așteaptă dela păcătosul înviat din moartea păcatului. Da, Domnul așteaptă dela el două lucruri: să muncească și să se nutrească. Muncă, să umble pe căile faptelor bune. Dar asta nu ajunge. Se mai cere pâinea, care »inima omului întărește«, se cere sfânta împărtășanie, cât mai deasă, pentru ca să aibă totdeauna în inima sa pâinea vieții, pe Isus cel ce dă vieață. Amin.

Sfinții Arhangheli Mihail **și Gavril**

DESPRE ÎNGERI

Sfânta Biserică prăznuște astăzi pomenirea sfinților arhanghel Mihail și Gavril și a celorlalte Puteri cerești. Chiar

de pe buzele dumnezeescului Mântuitor s'au desprins cuvintele din cari știm că sunt îngeri, cari pe lângă aceea că se bucură de vederea fericitoare a lui Dumnezeu, ne sunt de ajutor nouă oamenilor, ajutându-ne în cele ce sunt pentru dobândirea mântuirii sufletelor noastre. După cum ne asigură marele apostol al neamurilor »toți (îngerii) sunt spirite slujitoare, cari se trimit spre slujbă pentru cei ce vor să moștenească mântuirea« (Ev. 1, 14).

Noi slăbănogii locuitori ai pământului, cari avem parte de atâta năcaz și suferințe, cari gemem atât de mult sub greul ce ne apasă, simțim mare bucurie în inimile noastre și prindem nou curaj pentru purtarea greutăților, când ne dăm seama că în jurul tronului dumnezeesc sunt niște ființe alese a lui Dumnezeu, cari sunt gata să ne ajute, ca să ajungem și noi să ne bucurăm de fericirea de care se bucură ei.

Din prilejul marelui praznic al sf. arhangheli și a tuturor Puterilor cerești, va fi bine să vedem: ce sunt îngerii și ce fac pentru noi. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Înainte de ar fi făcut Dumnezeu lumea văzută, a creat lumea spiritelor, lumea, care nu cade sub simțurile noastre, lumea, pe care Biserica în mărturisirea credinței o numește »nevăzută«, adică: a creat pe îngeri. Ce sunt îngerii? Ei sunt făpturi a lui Dumnezeu, făpturi pe cari mâna atotputernică a lui Dumnezeu dintru neființă la ființă le-a adus pentru mai mare mărirea Lui. Îngerii sunt spirite. Trup nu au. I-a făcut Dumnezeu după a Lui chip și asemănare învăluindu-i în negrăită frumseță, inzestrându-i cu negrăită bogăție de daruri. I-a făcut Dumnezeu pentruca în jurul tronului mării Sale să fie totdeauna, Lui să-i aducă închinăciune, Lui să-I servească, voia Lui preasfântă totdeauna și întru toate s'o împlinească. I-a inzestrat Dumnezeu cu cunoștințe la cari nici cel mai învățat om din lume nu poate ajunge niciodată. În legea veche, dacă cineva voia să preamărească înțelepciunea cuiva, o aseamănă cu înțelepciunea îngerilor. Așa femeia tecoiteană voind să laude înțelepciunea prorocului-împărat David zice: »și domnul meu împăratul este înțelept ca înțelepciunea îngerului lui Dumnezeu,

și cunoaște toate cele de pe pământ» (2 Imp. 14, 20). Inzestrat*-i-a* Dumnezeu cu putere care întrece orice putere omenească. Sf. apostol Petru zice: »îngerii cu tăria și puterea mai mari« sunt decât oamenii. Ingerii Domnului într'o singură noapte au omorît armata assirienilor, care număra 185.000 de oameni.

Dar pe lângă minunatele daruri firești Dumnezeu a înzestrat și cu mai minunate daruri mai pe sus de fire. Le-a dat Dumnezeu o cunoștință cu totul deosebită și o extraordinară măsură de dar sfințitor. Ei erau fericiți. Se bucurau nu numai de fericirea pe care o gustă cei ce se bucură de vederea fericitoare a lui Dumnezeu, ci și de fericirea proprie statului lor. Ei aveau bucuria nevinovăției. Ei, după dar, erau fiii lui Dumnezeu. Aveau nădejdea unor lucruri și mai mari, ce aveau să urmeze. Erau buni și slăviți, cu o fire bogat înzestrată și învăluit în darul sfințitor al lui Dumnezeu.

Dar nu toți îngerii au rămas în starea aceasta pentru totdeauna. Din sfintele Scripturi și din învățătura sf. Biserici știm, că mulți dintre îngerii au păcătuit. Ei s'au răscolat împotriva rânduielilor lui Dumnezeu, au dorit, dacă nu să fie asemenea lui Dumnezeu, cel puțin să fie independenți, să nu atârne de Dumnezeu. Urmarea a fost, că ei au fost pedepsiți... imediat. Toți îngerii răsvăriți au fost aruncați în iad. »Dumnezeu nu nu a iertat pe îngerii, cari au greșit, ci legându-i cu lanțurile întunerecului, spre a fi păziți pentru judecată, i-a dat în tartar« (2 Petru 2, 4). Soarta lor a fost hotărîtă numai decât. Clipa care pecetluște osânda îngerilor căzuți. pecetluște și soarta celor rămași credincioși lui Dumnezeu, trecând norocoși peste probă. Drept aceea numai decât sunt admiși la vederea fericitoare a lui Dumnezeu.

Îngerii cei buni într'adevăr sunt fericiți. Ei sunt acolo, unde nu-i nici durere, nici întristare, nici suspinare. Ei se bucură totdeauna de vederea lui Dumnezeu, în care stă adevărata fericire. Ei nu simt lipsurile, nevoile, durerile, suferințele trupului. Ei neconținut sunt în jurul tronului măririi dumnezeiești, cântând: Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul...

Și cu toate că fericirea lor este atât de mare, încât noi

nu ne-o putem nici închipui decum cuprinde, ei nu-și uită de noi, ci ne iubesc cu adevărată dragoste frățească, fiind și ei și noi fiii aceluiaș Părinte ceresc. Sfintele Scripturi ne-au păstrat multe cazuri din cari se vede grija ce ne-o, poartă. Când patriarhul Iacob, la sfatul mamei sale, fuge în Haran dinaintea fratelui său Esau, vede în vis o scară, pe care îngerii urcau și coborau, iar în vârful scării era Cel Preaînalt. Când după 20 de ani se înapoia iarăși, îngerul Domnului îl povățuia. Pe timpul judecătorilor îngerii Domnului ajutau poporul în primejdii. Pe Loth și fetele sale îngerul Domnului îl scoate din Sodoma, ca să nu-i mistuiască ploaia de foc și pucioasă. Când a venit Mântuitorul în lume, îngerii l-au cântat cântări de mărire. La îndămâna Mântuitorului au fost îngerii, când El a fost dus de ispititor pe un munte înalt. Cu El au fost îngerii și când în grădina Getsimani era cuprins de sudori de sânge.

La fel se poartă îngerii și față de noi. Cu noi împreună se bucură, împreună cu noi se roagă, iar rugăciunile noastre încă le duc la tronul atotputernicului Dumnezeu, cum au dus rugăciunile lui Tobias. Cu noi sunt pe vremea suferințelor, ca să ne îmbărbăteze și să ne întărească și pe noi, cum au îmbărbătat și întărit pe Isus în grădină. Ei ne păzesc nevinovăția sufletului, plâng de câteori cădem și se bucură când ne întorcem iarăși la Domnul. Cu noi sunt mai ales atunci, când diavolul, dușmanul neîmpăcat al sufletului nostru, se învârte în jurul nostru, ne ispitește la păcat pentru ca să ne piarză. Diavolului îi cade greu când își aduce aminte, că locurile cari au rămas goale pe urma răsvrătirii diavolilor, le vor ocupa oamenii zidiți din pământ. Pentru aceea neconținut atâta neînțelegerea, mânia și ura și mânia între oameni, pentru aceea deșteaptă și nutrește poftele cele rele, pentru aceea se străduiește a lăți greșelile... pentru ca să poată prinde în mrejele sale cât mai mulți, pe cari apoi să-i ducă la osândă. Diavolul neliniștește cu deosebire pe cei buni, pentru că, după cum ne asigură sf. Ioan Gură de Aur, după cum tâlharii nu merg acolo unde țin pleava, ci unde țin aurul și argintul, tot așa și diavolul, ispitește mai ales pe ceice se ocupă cu lucruri sufletești.

Sau după cum zice Sf. Francisc: după cum câinii nu se dau la cei de ai casei, ci la streini, tot așa și diavolul se trudește mai ales cu aceia, cari nu sunt ai lui. Dacă cineva este aleșuit de diavolul e semn că încă nu-i a lui și cu cât se străduiește cineva mai cu deadinsul pe calea desăvârșirii, cu atât mai mult este ispitit de diavolul.

Simțim zilnic ispitirile neîmpăcatului nostru dușman. Asta însă să nu ne înfrice. El astăzi nu mai poate face cu noi cum îi place, căci, dacă ne folosim cum se cuvine de armele pe cari ni-le-a pus la îndemână Domnul, îl putem birui. Sf. Augustin ne asigură că »venind Hristos în lume, pe diavol l-a pus în cătuși. Fiind asta așa, întrebați: cum poate face totuși diavolul atâta rău? Adevărat, fraților, că poate face mult rău, dar numai acelorora, cari sunt leneși în bine.« Să urmăim sfatul sf. apostol Pavel, care ne zice: »îmbrăcați-vă în toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva meșteșugirilor diavolului,« (Efez. 6, 11). Să urmăim sfatul sf. apostol Iacob, care ne zice: »Supuneți-vă lui Dumnezeu, stați împotriva diavolului, și va fugi dela voi« (4, 8). Amin.

Dumineca VIII-a după Înălțarea sf. Cruci

SAMARINEANUL MILOSTIV

În sf. Evanghelie de astăzi se istorisește cum un om mergea din Ierusalim spre Ierihon. Dar, pe neașteptate îi ies niște tâlhari în cale. Aceștia îi iau hainele, îl bat, îl rănesc și apoi îl lasă aproape mort lângă cale. Trec pe acolo doi jidovi, amândoi din tagma preotească. Îl văd, dar trec pelângă el mai departe. Vine apoi un samarinean. Se știe că samarinenii nu duceau

bine cu jidovii. Nici nu se salutau. Acesta vede pe bietul evreu zăcând la marginea drumului, bătut, plin de sânge și desbrăcat de hainele sale. I-se face milă de el, merge la el, îi leagă ranele pe care le spală cu vin și le unge cu unt de lemn, îl pune călare pe dobitocul lui, îl duce până la o casă de oaspeți, îl îngrijește apoi dă doi bani ospătarului, cu făgăduința că o să-i plătească orice ar cheltui cu el, numai să-i poarte grije până vine înapoi.

Cu alt prilej (vezi Cuvântul adevărului, 1939, pag. 422) am arătat că omul căzut între tâlhari, este chipul omului căzut în păcat. Acum vom face un pas înainte, arătându-vă că acel om este chipul omului scăpat din robia păcatului. Să luăm lucrurile pe rând.

„Un samarinean ce călătorea, a venit la el; și văzându-l i-s'a făcut milă de el“. Sărmanul om ajuns pe mâna tâlharilor, își datorește scăparea samarineanului, fiindcă dacă acela nu ar fi mers pe aceea cale, ori dacă și el ar fi trecut ca preotul și levitul, de sigur ar fi murit pe marginea șanțului. Cui datorește păcătosul întoarcerea sa? Mântuitorului Isus. Dacă Isus Hristos nu s'ar fi milostivit spre noi și nu ar fi venit în lume, întreg neamul omenesc ar zăcea încă și astăzi în lanțurile păcatului. »În acesta avem răscumpărare prin sângele lui — cum zice sf. apostol Pavel — iertare păcatelor după bogăția darului lui care la preainmulțit în noi în toată înțelepciunea« (Efez. 1, 8, 9).

Ca și samarineanul cel milostiv, El (Isus) însuși merge la păcătos, îl ajută cu darul Lui, pentru ca să-și poată schimba în mai bine viața. După cum cel rănit nu era în stare să se scoale și să facă ceva pentru a se scăpa din starea în care a fost ajuns, tot așa păcătosul nu poate face cu puterile lui nici cel mai mic lucru pentru întoarcerea și împăcarea lui cu Dumnezeu. »Nu că am fi destoinici a cugeta dela noi ceva — zice apostolul neamurilor — ci destoinicia noastră este dela Dumnezeu« (2. Cor. 3, 5). Când păcătosul simte durere pentru păcatele prin care a vătămat pe Dumnezeu și se hotărăște să se mărturisească și să-și schimbe viața, asta nu-i hărnicia lui, ci darul lui Dumnezeu. Dumnezeu dă fiecărui om, și celui mai

mare păcătos, dar indestulitor pentru a se întoarce, însă pentru ca acest dar să aducă roduri, se cere ca păcătosul să-l primească, să se folosească de el și să se roage, fiindcă darul și mai mare, prin care întoarcerea se duce la îndeplinire, atârnă cu totul dela rugăciune.

Samarineanul toarnă ulei și vin peste ranele celui căzut în mâinile tâlharilor. Așa face și Isus, Samarineanul cel milostiv. Prin preoții lui, ori prin alte persoane potrivite Mântuitorul varsă în sufletul păcătosului uleiul cuvintelor de mângâiere și vinul adevărilor veșnice. Învățăturile creștinești și sfaturile părințești fac pe păcătos să-și plângă păcatele și să-și îndrepteze viața. Acolo este minunata pildă a sf. apostol Petru. O privire blândă, dar în aceeași vreme dojenitoare, vine dela Mântuitorul, și aceasta face pe apostolul care se lăpădase de Domnul, să meargă și să plângă amar. Tot așa și astăzi. Merge păcătosul la biserică, aude o predică despre milostivirea dumnezească, ori despre suferințele și moartea Mântuitorului, ... i-se înmoaie inima și se întoarce. Alții, mai înțeleniți în rău, poate așteaptă o dojană mai aspră pentru ca să se întoarcă, cum s'a întâmplat și cu sf. apostol Pavel, care s'a întors numai când Isus îl dojenea zicând: »Saule, Saule, pentru ce mă prigonești?».

Samarineanul leagă ranele celui căzut în mâinile tâlharilor. Cum leagă Dumnezeu ranele sufletului? El despoaie pe păcătos de prilejul păcatului. Îi pune în cale fel de fel de piedeci, cari îi îngreunează ori fac chiar cu neputință săvârșirea păcatului. Dacă cineva să mândrește cu frumseța, îi trimite Dumnezeu o boală, care-i veștejește frumseța, așa că nu mai are cu ce se mândri. Beutorului îi trimite Dumnezeu sărăcie, pentru ca să nu mai aibă pe ce bea. Altă dată Dumnezeu trimite moarte unei persoane, cu care păcătosul a ținut legături neîngăduite timp mai îndelungat. În felul acesta Dumnezeu face ca și doctorul, care pune o legătură tare pe ranele pacientului său, pentru ca să înceteze sângerarea și să se vindece mai îngrabă.

Samarineanul ia pe cel căzut între tâlhari „și punându-l pe dobitocul său“ îl duce. După cum spun tâlcuitorii sf. scripturi dobitocul din sf. Evanghelie este »omenimea lui Hristos«. Pe

aceasta a luat Isus pe toți păcătoșii, cu toate fărădelegile lor, oferindu-se pentru ei pe lemnul crucii. Pentru aceea scrie sf. apostol Petru despre Isus Hristos, că »păcatele noastre însuși le-a purtat în trupul său, că de păcate scăpându-ne, să trăim în dreptate« (I. Petr. 2, 24).

Samarineanul duce pe cel bolnav la „o casă de oaspeți“ și a purtat grije de el. Casa de oaspeți în care Isus poartă grije de păcătoși, este Biserica Sa, singura singur mântuitoare, catolică. În această Biserică El a așezat toate mijloacele darului, cari sunt de lipsă pentru curățirea și sfintirea oamenilor. El păstrează și apără aceasta Biserică în cursul tuturor veacurilor și va apăra-o până la sfârșitul veacurilor. Aceasta Biserică se răspândește pe întreg rotogolul pământului, pentru ca oamenii din toate vremurile și din toate neamurile în ea și prin ea să se poată mântui.

Samarineanul „a doua zi, când a plecat, a scos doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: poartă-l grije, și ori ce vei cheltui, îți voi întoarce, când voi veni înapoi“. Și Hristos plătește pentru noi doi dinari. Unul este învățătura Lui, al doilea sunt sfintele taine, iar gazda căruia plătește reprezintă pe episcopi și preoți. Ei au primit dela Hristos încredințarea să propovăduiască evanghelia Lui și să administreze sfintele taine. »Drept aceea mergând învățați toate neamurile, botezându-i... învățându-i să păzească toate, câte v-am poruncit« (Mt. 28, 19). Credincioși acestei încredințări primite dela Mântuitorul păstorii sufletești continuă a propovădui cuvântul dumnezeesc și a administra sf. taine, mai ales taina pocăinții și a sf. împărtășanii. Dacă păcătosul se folosește bine de aceste mijloace ale darului se îndreptează, fiindcă cuvântul Domnului îl face să-și cunoască starea sufletească, să-i pară rău de păcate, și să facă propus de îndreptare, iar sf. taine a pocăinții și a împărtășaniei, pe cari le primește după o pregătire potrivită îi procură darul sfintitor.

În sfârșit, samarineanul promite gazdei că ori ce ar cheltui cu el, îl va întoarce când va veni înapoi. Așa face și Mântuitorul. Sunt anumiți păcătoși, cari numai cu ajutorul darurilor

obișnuite (ordinare) nu se întorc. Invățăturile și dojenele preoților și ale binevoitorilor lor nu le primesc, se împotrivesc acestora. Sf. taine ori nu le primesc, ori le primesc cu nevrednicie. Ce va face Dumnezeu? Îi va părăsi? Nu. El pentru aceștia are daruri speciale, daruri extraordinare, cu ajutorul cărora caută să-i scoată din gura pierzării. Așa sunt: sf. misiuni, pelegrinajele la locurile sfinte, anumite arătări, minuni săvârșite cu alții și moarte neașteptată de cari au parte rudele, prietini ori cunoscuții lor.

Cum ne vom purta față de Isus, care într'adevăr e Samarineanul cel milostiv? El face totul pentru ca să vindece pe cel păcătos de ranele păcatelor și să-l scape pe osânda veșnică. Dar Domnul nu ne va mântui fără împreună lucrarea noastră. Drept aceea să lucrăm pentru mântuirea sufletelor noastre cu râvnă și statornicie, pentru ca să ne putem păstra viața după dar, aici și să putem dobândi viața veșnic fericită. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca a IX-a după Înălțarea sf. Cruci

SĂRBĂTOAREA INTRĂRII ÎN BISERICĂ

Sf. Biserică prăznuște astăzi intrarea în biserică a Preacuratei Fecioare Maria. Ce întâmplare mai însemnată din viața Preacuratei prăznuște astăzi sf. Biserică ne spun cărțile de slujbe bisericești (vezi Mineiul de Blaj, Tom. II, pag. 273). Anume, părinții Preacuratei Fecioare, Ioachim și Ana, deși erau buni și drepți, nu au fost învredniciți din partea lui Dumnezeu cu aceea că să aibă prunci. Mai ales Ana se ruga și postea mult pentru ca Dumnezeu să ridice rușinea aceea dela ei, că nu au prunci. Pe acele vremuri, la poporul ales al lui Dumnezeu era mare rușine dacă soții de căsătorie nu aveau prunci.

Ana apoi a făcut făgăduință lui Dumnezeu că, dacă i-se va plini cererea, are să închine Domnului pruncul pe care-l va avea. Bunul Dumnezeu a ascultat ruga lor fierbinte. Deși erau bătrâni, înaintați în vârstă, au avut pe Preacurata Fecioară Maria, care avea menirea să fie Mama Fiului lui Dumnezeu. Ioachim și Ana, mulțumind lui Dumnezeu pentru că le-a ascultat rugămintea s'au și ținut de juruința făcută, și au dus pe Preacurata la biserică pentru ca s'o închine Domnului. Anume, când Preacurata era de trei ani părinții ei o duc la biserică, unde o dau în grija preoților, pentru ca să fie neconținut în slujba lui Dumnezeu. Acolo a stat »12 ani încheiați«, cum spun cărțile sfinte.

Prin aceea că Ioachim și Ana au pus în slujba lui Dumnezeu singura lor odraslă, au adus o mare jertfă. Noi încă va trebui să oferim lui Dumnezeu cele mai mari bunuri pe cari le avem, și anume: primii ani ai vieții noastre; primele ceasuri în fiecare zi și începutul fiecărui lucru.

De data asta vom stăruia asupra necesității de a oferi lui Dumnezeu primii ani ai vieții noastre, adecă noi trebuie să-i servim lui Dumnezeu din copilărie.

I.

Trebuie să servim lui Dumnezeu din copilărie, fiindcă suntem obligați s'o facem. Dumnezeu este Domnul, Stăpânul nostru, drept urmare datorința noastră este să-i servim. Acest serviciu îmbrățișează viața noastră întreagă, de când am învățat a cunoaște pe Dumnezeu, până la ultima suflare a vieții noastre. Dacă ar fi să trăim o sută de ani, și dacă întrelăsăm a servi lui Dumnezeu o singură zi, ba chiar și numai o singură oră, nu facem dindestul datorinței noastre, suntem vrednici de pedeapsă. De aici se vede cât de aspră este datorința părinților de a începe a da creștere creștinească pruncilor lor chiar din copilărie, pentru a le da acestora puțința de a oferi lui Dumnezeu cei dintâi ani ai vieții lor. »Feciori ai? Invață-i pe ei, și înduplică din pruncie grumazul lor«. (Eclasiastul 7, 2). Părinții au o minunată pildă de urmat în mama fericitului Ioan

cari au murit în etate fragedă, cum a fost Sf. Aloisiu, Stanislau Kostka și alții, că au primit mai multe daruri până când erau în viață și mai mare răsplată în cealaltă viață. Ce încurajare pentru voi tinerilor, pentru ca să vă dedicați cei mai frumoși ani ai vieții voastre Domnului! Ce îndemn puternic pentru voi părinți creștini, pentru ca să vă străduiți a vă crește copii păstrându-și nevinovăția.

III.

Trebuie să servim lui Dumnezeu din copilărie, fiindcă dela ofertrea lui Dumnezeu a celor dintâlu ani ai vieții de obicei atârână toată viața de fapt atârână toată veșnicia. Viața de toate zilele ne arată că după cum e cineva la tinerețe, de obicei așa-i toată viața. Din sf. Scriptură știm că Tobia, Samuil, Ioan Botezătorul și alți mulți sfinți, au servit lui Dumnezeu din fragedă copilărie, trăind în nevinovăție. Rezultatul a fost că ei și-au devotat și restul vieții lui Dumnezeu, pentru ca mai apoi să devină sfinți. Cain, Cham și Absalom, și mulți alții, s'au făcut vinovați de multe păcate în tinerețele lor. Rezultatul a fost că ei și mai târziu au dus o viață păcătoasă, și s'au osândit. Este o mare nebunie să zică cineva: Tinerii trebuie să-și trăiască tinereța și mai nebunește, căci mai târziu își vor veni ei la brazdă, vor veni în ogașul cel bun, se vor îndrepta. Praxa de toate zilele ne arată contrarul. Cum e tinereța, așa-i și viața de mai târziu. Vor fi și excepțiuni, dar rare, foarte rare. Lucrul e lămurit. Păcatele din copilărie și din tinerețe își aruncă rădăcinile tot mai adânc în inimi, așa, că se fac obișnuințe rele, și mai apoi patimi, cari numai cu darul deosebit al lui Dumnezeu se pot desrădăcina. Pentru aceea zice Sf. Ieronim: »E greu de stârpit ceea ce a devenit obicei din tinerețe. O corabie nouă își păstrează multă vreme mirosul vopselei din început.« Acest sfânt ne spune că Alexandru cel mare nici când nu s'a scăpat de scăderile, de care se făcuse vinovat în copilărie.

Ce învățătură pentru noi toți, dar mai ales pentru tinerețelul zilelor noastre. Să nu zică nime: Mă voi face eu mai

bun mai târziu. Chiar și dacă în mod serios ai planurile cele mai bune și mai frumoase pentru viața de mai târziu, trebuie să oferi lui Dumnezeu cei dintâi ani ai vieții tale Tinerilor. Feciori și fete. Nu vă faceți planuri să fiți mai buni mai târziu. Străduiți-vă să fiți acum, până când sunteți voi stăpâni peste patimi și nu patimile peste voi. Părinților! Fiți băgători de seamă. Căutați ca fii voștri să se desbure de greșelile și obiceiurile lor rele, fiindcă dacă se amână lucrul pe mai târziu, din indeletnicire rea, din obișnuință rea devine patimă, de care mai târziu se pot scăpa numai cu greu, foarte cu greu, ori poate nu se pot scăpa niciodată. Voi, părinților, încă va trebui să dați seamă, fiindcă la vremea sa Domnul »sângele lor din mâinile voastre îl va cere«. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca XIII-a după Înălțarea sf. Cruci

**TÂNĂRUL IUBITOR DE AVERI
NU URMEAZĂ PE HRISTOS**

Odată, pe când Isus propovăduia învățătura Sa dumnezeiască și vindeca bolnavii pe cari îi aduceau la dânsul, mai multe femei, își aduceau copiii, pentruca Isus să-i binecuvinteze. Apostolii ceartă femeile, în vreme-ce Isus le zice: »lăsați pruncii să vină la mine, și să nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.« Intre cei ce erau de față când a rostit Mântuitorul aceste cuvinte se afla și un »domn«, care apropiindu-se de Isus îi zise: »Invățătorule bune, ce voiu face ca să moștenesc viața de veci?« Mântuitorul îi atrage luarea aminte la anumite porunci dumnezeiești, zicând: »Să nu curvești, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mamă-ta.« Acesta, după ce ascultă pe Mântui-

torul îi zice: »Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele.« Auzind Isus aceste cuvinte îi zice: »Încă una îți lipsește: toate, câte le ai, le viude, și le dă săracilor, și vei avea comoară în ceriu, și vino după mine. Iar el auzind acestea s'a întristat«, zice sf. Evanghelie, »căci era bogat foarte.«

Sărmanul de el. Era bogat foarte, și cu toate acestea trebuie să zicem: sărmanul de el. Pentru ce? Pentru că Isus îi arată ce trebuie să facă pentru ca să moștenească vieța de veci, iar el, în loc să lase totul și să urmeze lui Hristos, se întristează foarte, fiindcă avea bogății multe, de cari nu putea, nici nu voia să se despartă.

Când auzim citindu-se din sf. Evanghelie, că bogatul s'a întristat foarte, fiindcă Isus îi spunea, că »încă una« îi lipsește, anume să vândă ce are și să deie săracilor și să urmeze lui Isus, oarecum ne cuprinde un fel de mirare și zicem în sufletul nostru: cum a putut fi așa de împietrit la inimă acel om, care se leagă mai tare de bunurile pământești decât de Isus, care nu vrea să urmeze lui Isus, când acesta-i trage luarea aminte, că dacă vrea să-i urmeze Lui trebuie să se despărtească de averi?

Dar oare nu-i tot așa și astăzi? Când fiii veacului aud, că adevăratul creștin trebuie să renunțe, trebuie să se lapede de toate câte are pentru Hristos; oftează din greu zicând: ce lucru greu mai așteaptă blândul Isus. Cine a mai văzut, să aștepți așa ceva dela om? Iar dacă le aducem aminte că așa ne spun sf. Evanghelii, se depărtează întristați. ca și omul din sf. Evanghelie de astăzi, sau ca tânărul despre care face pomenire sf. evanghelist Mateiu, care, când a auzit pe Isus zicând: »de vrei să fii desăvârșit, vinde-ți averea și o dă săracilor, și vei avea comoară în ceriu, și vino după mine« s'a întristat »pentru că avea bogății multe.« (19, 16—23). Iar dacă aducem pilda, cum au fost apostolii Petru, Andrei și ceilalți, cari chemați de Isus numai decât au lăsat toate și au urmat lui Hristos, ei ne răspund: ei au putut să lase ușor. căci fiind numai niște sărmani pescari ce aveau de lăsat?

Să înțelegem bine lucrul. Ce așteaptă Hristos dela noi,

când zice să ne lăpădam de toate, să lăsăm totul pentru El? El așteaptă să nu ne legăm inimile de cele trecătoare, ci să recunoaștem deșertăciunea lucrurilor vremelnice, cari în asamănare cu cele veșnice sunt numai niște gunoaie, de cari fără murmur suntem gata să ne lăpădam ori când, și de fapt să le și părăsim, dacă ne-ar împiedeca întru ajungerea mântuirii sufletelor noastre. Domnul așteaptă dela noi să avem înscrise cu slove neșterse în inimile noastre, să simțim cuvintele sf. apostol Pavel, care zice: »și cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s'ar folosi: căci trece chipul lumii acesteia« (I. Cor. 7, 30).

Față de bunurile pământești trebuie să ne purtăm ca dreptul Iob, care până când a vroit bunul Dumnezeu avut-a bogății multe, iar când după rânduiala aceluiaș Dumnezeu i-s'au luat, a zis: Domnul a dat, Domnul a luat, cum Domnului i-a plăcut, așa a făcut, fie numele Domnului binecuvântat. Și patriarhul Avraam avea multe bogății, dar îndată ce află voința Domnului, lasă, părăsește totul: averi, neamuri, țară... și se duce în pământul în care l-a trimis Dumnezeu. David prorocul era împărat, cu multă pompă și bogății, totuși zice: Iată aici sunt, facă Domnul cu mine cum îi place.

În felul acesta trebuie să se poarte și creștinii față de bunurile pământești: să le aibă, însă așa, ca inima să nu le fie legată de ele, și gata să fie în orice clipă a se despărți de ele. Inima trebuie să rămână liberă, să nu se unească strâns, să nu se contopească cu bunurile pământești pentru ca omul totdeauna să fie stăpân pe dorințele sale. Să se ferească nu cumva să fie ca regele Achab. Din sf. scripturi știm că acest rege și-a pus ochii pe via sârmanului Nabot. Fiindcă Nabot nu voia să-i vândă via, regele se cătrăni, se așeză în pat cu fața către perete și nu voi să mănânce pâine. Ce lucru fără minte. Un rege dorește via supusului său și dacă nu poate ajunge la ea numai cât nu moare de necaz. Dar fudulul Aman! Însuși spunea că are și slavă și bogății. Dar fiindcă evreul Mardocheu nu s'a sculat înaintea lui, i-se părea că nu are nimic. Așa-i omul care se leagă de lume... e robul pornirilor sale, am putea zice că-i

mucenicul nemerniciei proprii. Se năcăjește, suferă. Pentru ce? Pentru o nimica. Pentru aceea așteaptă legea lui Hristos, ca omul să se smulgă din robia pornirilor sale, căci ce folos ar avea de lumea întreagă dacă-și pierde sufletul?

Că unde duce neorânduita poftă de bunuri pământești, o știți voi destul de bine. Se sfădesc și se păresc frații între sine, neamurile, vecinii. Cum îi mistuie pizma? Cum îi trudește, cum stoarce sudori fierbinți din ei sgârcenia. Nu este multul cu pământul, cum e obiceiul a se spune, ca să simtă îndestuliți, până când văd că și alții mai au câte ceva. De câte ori auziți zicând: pentru ce nu-i a mea grădina cutare? Pentru ce nu pot, avea și eu loc arător ca și cutare? Pentru ce nu pot ajunge să-mi fac și eu casă ca și cutare? Pentru ce nu rodește și pământul meu ca al vecinului? Să nu credeți că dacă ar avea și el ca vecinul său, ar fi îndestulit. Nici decum. Dorința e ca para focului, se furișează tot mai departe, așa că dacă a ajuns într-o parte de acoperiș, îndată o vezi și în ceialaltă parte. Dacă ți-s'a împlinit o dorință, îndată îi iea locul alta. Vei zice de pe buze: numai asta îmi mai trebuie, dar când ai dobândit ce ai dorit... nu mai zici: altceva nu-mi trebuie, fiindcă-i ade-vărată zicala păgânilor: setea aurului, aurul nu o stâmpără.

Când bogatul din sf. Evanghelie se depărtează întristat, fiindcă avea bogăție multă, Domnul nostru Isus Hristos trage luare aminte a celor din jurul său că »mai ușor trece funia corabiei prin urechile acului, decât bogatul să intre în împărăția lui Dumnezeu«. Din cele ce v-am spus până acum veți înțelege că nu pentru aceea intră cu greu în împărăția lui Dumnezeu, ci fiindcă se leagă de bogății din cale afară, fiindcă nu-și poate deslipi inima de bogății.

Cel mai mare necaz cu bogățiile stă în aceea, că acelea de obicei duc la rele. Bogățiile sunt un fel de cursă primejdioasă, în care cad mulți și cu multă ușurință. Poate Dumnezeu să cheme pe unul sau pe altul, căci dacă are bogății, nu vrea să deie ascultare glasului de chemare. Unul spune că moșie și-a cumpărat și trebuie s'o vadă. Altul că și-a cumpărat boi, deci trebuie să-i probeze. Și așa, rând pe rând găesc fel de

fel de scuze, pentru a nu da ascultare cuvântului de chemare, pentru a nu urma pe Domnul.

Să rugăm pe Domnul să ne deie tăria sufletească, cu ajutorul căreia să nu ne alipim de bogățiile lumii... Avându-le să nu avem..., ceea ce înseamnă că, dacă tocmai le avem, să ne folosim de ele după placul lui Dumnezeu, să ne folosim de ele așa, încât prin mijlocirea lor să ne câștigăm fericirea vesnică. Amin.

Dumineca X-a după Înălțarea sf. Cruci

VINDECAREA UNEI FEMEI GĂRBOVE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Era într'o zi de sâmbătă. Domnul nostru Isus Hristos, ca de obicei, era în sinagogă învățând. În lăcașul de rugăciune era mult popor, bărbați și femei deopotrivă. Intre cei ce veniseră la lăcașul Domnului, era și o femeie, cuprinsă de o boală grea. Diavolul și-a câștigat stăpânire asupra ei. Timp de 18 ani a tot chinuit-o, până biata femeie s'a îngârbovit de tot, așa că nu se mai putea îndrepta. Și cum stătea ea între celelalte femei privirile Domnului se opresc asupra ei. O chiamă la sine și apoi îi zice: »femeie, slobozitu-te-ai de boala ta«. Când rosti Mântuitorul aceste cuvinte atinse cu mâinile Lui preasfinte femeia, și iată că aceea numai decât s'a îndreptat, s'a vindecat cu totul și a început a lăuda și preamări pe Dumnezeu.

Mai marele sinagogei, care fu martor al acestei minuni nu cuteză să zică ceva către Isus, care învăța cu atâta putere, dar începu a certa poporul ce era de față zicând: »Șase zile sunt, în cari se cade a lucra: veniți în acestea și vă vindecați, iar nu în ziua sâmbetei«. La auzul acestor cuvinte, cari erau zise mai mult pentru Mântuitorul decât pentru popor, Isus

răspunde numai decât zicând: »Fățarnicilor, au nu-și desleagă fiecare din voi Sâmbătă boul sau azinul dela iesle, și-l duce de-l adapă? Dar aceasta, fiica lui Avraam fiind, pe care o legase satana iată de optsprezece ani, au nu se cădea să fie deslegată de legătura această în ziua Sâmbetei?« Și pe când Isus zicea aceste cuvinte, toți ce-i ce ca și mai marele sinagogei erau împotriva Lui, se rușinară și »toată mulțimea se bucura de lucrurile cele mărite, cari le făcea«.

Să luăm lucrurile pe rând, pentru ca să vedem ce învățături folositoare putem scoate din cele istorisite în sf. Evanghelie.

Domnul nostru Isus Hristos, în fiecare zi de Sâmbătă, ori unde-l apuca aceasta zi, mergea la sinagogă, pentru ca să plinească cele rânduite în lege pentru cinstirea zilei Domnului. În sinagogă se amesteca printre tâlcuitorii legii, și în feliul acesta să tâlcuiască legea, să propovăduiască. Cu un astfel de prilej El vede în biserică o biată femeie, cuprinsă de duhul cel necurat, care în așa măsură o chinuise timp de 18 ani, încât sârmana femeie se gârbovise încât nu se mai putea îndrepta. Tristă, într'adevăr din cale afară tristă, era starea acelei femei. Să ne gândim la noi. Oare nu s'a întâmplat și cu noi aceeași nefericire, ba am putea zice că o nefericire și mai mare. De câte ori am avut nefericirea să ne facem vinovați de păcat greu, totdeauna am ajuns sub stăpânirea diavolului. Ce greu apasă aceasta stăpânire asupra sufletelor noastre. Ce vom face între astfel de împrejurări? Vom ridica ochii inimii noastre la ceriuri, vom ruga cu smerenie și stăruință pe Domnul ceriului să sfarme legăturile deavolului, pentru ca să putem și noi zice cu psalmistul: »rupt-ai legăturile mele; ție voiu jertfi jertfă de laudă, și intru numele Domnului voiu chema» (Ps. 115, 7).

Și văzându-o Isus „a chemat-o ... și-a pus pe ea mâinile“. Ce minunată este purtarea de grije a Mântuitorului. Biata femeie este amestecată în mulțime. Lumea nu-și oprește privirile asupra ei. Trece neobservată. Dar chiar și dacă au observat-o i-a ajutat ceva? Nimic. De câte ori a mers ea la sinagogă. De sigur nu a fost zi de sâmbătă, când ea să nu fie în casa Domnului. Au văzut-o oamenii. Dar i-au ajutat ceva? I-au putut ajuta?

I-s'a făcut mai bine după privirile pe cari le-au îndreptat oamenii asupra ei? Nu. A rămas tot în starea nefericită în care era. Privirile oamenilor nu ne pot ajuta, nu ne pot face mai buni, nu ne pot procura nici o fericire, numai dacă Isus privește prin ochii lor. Privirea lui Isus însă ne ridică, ne mângăie, ne mântuește. Privirea Lui este de mântuire aducătoare. O singură privire plină de milostivire ne mântuește pentru totdeauna. Pentru ce ne ascundem de privirile Lui? Pentru ce fugim ca nu cumva să ne ajungă cu privirea? Pentru ce nu cutezăm a privi în ochii Lui? Nu cumva conștiința noastră îngreunată ne face să înconjurăm aceea privire de compătimire plină?

Isus „a chemat-o“. Acelaș Isus ne chiamă și pe noi. Ne chiamă pe calea desăvârșirii. Ce noroc pentru noi. Să ne gândim la femeia gârbovă. Ce avea să mulțumească faptului că a chemat-o Isus? Insănătoșirea ei. Noi avem să mulțumim cu mult mai mult. Suntem îngârboviți sub greul păcatului. Inima noastră este plecată spre cele pământești... este alipită de cele de jos. Cine le va deslipi? Cine le va îndrepta spre cele de sus? Cine? Isus. Să fim numai cu băgare de seamă, căci și nouă ne sună cuvintele: »Invățătorul e aici, și te chiamă«. (Io. 11, 28).

E aici? Unde-i? E aici. In biserică. Acolo ne chiamă ca să I-ne închinăm, să facem dindestul pentru păcate, să stăm de vorbă cu El.

E aici. Pe cruce, pentru ca să ne îndemne la răbdare, să ne facă mărinimoși purtători ai crucii.

E aici. In prietenii, în vecinii, în aproapele nostru, fiindcă prin inimile noastre vrea să-i iubească, prin mijlocirea mâinilor noastre vrea să-i ajute.

Unde-i? In inimile noastre, pentru ca să ne facă mai atenți în rugăciune, mai încrezători în Domnul, mai râvnitori în ceea spre mântuire. Da, »iată Invățătorul e aici, și te chiamă«.

După ce Mântuitorul a chemat femeia gârbovă, »și-a pus pe ea mâinile«. Ce atingere de mântuire aducătoare! Dar oare nu și-a pus și pe noi mâinile? Faptul că dintru neființă la ființă ne-a adus, crearea noastră, ce alta e decât o atingere din

partea Domnului. Faptul că ne-a răscumpărat cu scump sângele său, ce alta e decât o atingere din partea Domnului. Dar și acum, de câte ori își pune mâinile pe noi? Când ne pune la grele încercări, când pune pe umerii noștri crucea grea a suferințelor de tot felul, când ne face parte de umiliri, de boale, de sbucium din lăontru... toate acestea sunt o punere a mâinilor Lui pe noi. Ori ce suferință curățește, înalță, deșteaptă gânduri de o viață mai bună.

Dumnezeu numai pe cei sortiți osândei nu-i atinge, nu-și pune mâinile pe ei. Ei își trăiesc traiul aici pe pământ, care pentru ei este într'adevăr o vale a plângerii. Pacea, pe care se pare că oa u ei, este un fel de liniște, ce de obicei premerge furtuna. Chiar pentru aceea să nu-i pizmuim și să nu murmurăm împotriva lui Dumnezeu.

Mântuitorul își pune mâinile pe biata femeie gârbovă iar ea „*îndată s'a îndreptat și marea pe Dumnezeu*“. Ce suflet recunoscător. Simte că a scăpat de diavolul care i-a pricinuit boala, precum și de boală. Numai decât se îndreaptă... și mulțumește lui Dumnezeu. Ne vom scăpa noi de lanțurile cari ne țin încătușați? Ne vom scăpa de greul ce apasă asupra noastră, care ne face să fim cu privirile sufletului ațintite totdeauna spre pământ, spre cele pământești? Da, cu ajutorul lui Dumnezeu. Da, dacă Dumnezeu ne va ajuta. Dar oare ne va ajuta Domnul?

El totdeauna este gata să ne ajute. El totdeauna este gata să-și pună mâinile îndurării asupra noastră, dar așteaptă s'o cerem, să-L rugăm. Să ne plecăm genunchii inimii noastre cu smerenie înaintea Domnului și să rugăm zicând: Sdrobește Doamne lanțurile cari ne țin încătușați. Ajută-ne să ne îndreptăm. Ajută-ne să ne ridicăm privirile spre cele de sus. Ajută-ne să căutăm voia Ta cea sfântă și aceea totdeauna, cu tot deodinsul, s'o împlinim spre mai mare mărirea Ta și prin asta pentru mântuirea sufletelor noastre. Amin.

Sfântul Nicolae

CUM SĂ DEPRINDEM MILOSTENIA

Vieța Sf. Nicolae este prea cunoscută credincioșilor noștri, fiindcă în fiecare an s'a vorbit pe larg despre ea. De data asta din toată vieța acestui mare luceafăr al bisericii, eu rețin numai un lucru și anume. El era din părinți bogați. Aceștia i-au lăsat o mare moștenire, o mare avere. Dar decât averea cea vremelnică și curând trecătoare, pe care oamenii au prețuit-o în toate vremurile mai mult decât se cădea, el a moștenit dela părinții lui o avere, care nu se poate cuprinde în numeri: a moștenit o creștere bună, o creștere aleasă, o creștere adânc religioasă, care apoi i-a arătat ce trebuie să facă cu bunurile pământești, pentru acestea să-i fie de folos întru mântuirea sufletului și nu spre osândă.

Încă din fragedă tinereță a ajuns stăpân pe moștenirea rămasă dela părinți. Aceasta moștenire el nu o folosește ca și fiul rătăcit, care cerând dela tatăl său partea de avere ce i-se cuvenea se duce în țări îndepărtate, unde o cheltuiește trăind în desmerdări neîngăduite. Aceasta moștenire nu o folosește ca și bogatul din sf. Evanghelie, care se îmbrăca în porfiră și vison veselindu-se în fiecare zi luminat. Aceasta moștenire nu-l face sumeț și fudul, ca bogatul care privea cu dispreț la sărmanul Lazar, care s'ar fi mulțumit și cu fărâmurile ce cădeau de pe masa bogatului. El simțea mare milă față de săraci, față de văduve și orfani. Cât de milostiv era, se vede atât de lămurit, din faptul că auzind că fetele unui om ajuns la sărăcie sunt pe calea de a-și viade trupul, merge noaptea și le aruncă câte o punguliță cu galbeni, cu care apoi rând pe rând se mărită și rămân pe calea cea cinstită a bunilor creștini. Milostivirea însă și-a arătat-o mai ales prin aceea, că casa lui era deschisă pentru văduve și orfani, deschisă i-a fost și punga pentru a ajutama pe cei lipsiți, iar inima și gura lui totdeauna a fost gata să întindă mângaiere celor necăjiți și întristați.

Oamenii de pe vremea lui, ca și cei din toate vremurile, în Sf. Nicolae au găsit și vor găsi pilda vie, care arată cum trebuie să deprindă milostenia.

Sunt mulți cari cred, că milostivirea creștinească se mărginește la atâta, că dă ceva aproapelui său care duce lipsă. Asta încă nu-i milostivire. Adevărata milostivire sălășluște în inimă, și stă în aceea că, atunci când vedem pe aproapele nostru ajuns la o nefericire, că l'a ajuns vre-o năpastă greă, că este strâmtorat de mari lipsuri... simțim în sufletul nostru o adâncă durere pentru soarta lui și suntem gata, întrucât ne ajută puterile, să-i venim în ajutor. Așa învăța și Sf. Augustin. »Dacă poți da săracului, dă; dacă nu poți da arată-te prietenos: și bunăvoința o încununează Dumnezeu în cel ce nu poate face bine. Nime să nu zică: n'am nimic, fiindcă dragostea nici-când nu se gătește chiar dacă sacul se golește.«

Această milostivire, care izvorește din dragoste creștinească mi-ar plăcea s'o văd prinzând rădăcini în lumea creștină, în aceia cărora le place să se numească creștini. Mi-ar plăcea dacă creștinul, iubind pe aproapele ca pe sine însuși, și-ar lua partea nu numai din bucuriile ci și din durerile aceuia, dacă și-ar împărți pâinea cu cei flămânzi, dacă ar îmbrăca pe cei goi, dacă ar adăpa pe cei însetați. Dumnezeu e preamilostiv. Pentru aceea ne îndeamnă sf. vanghelist Luca, zicând: »fiți milostivi cum și Tatăl vostru din ceriuri milostiv este.« Sf. Ioan Gură de Aur ne asigură, că milostivirea este tăria mântuirii, podoaba credinții, și ispășirea păcatelor. »Aceasta este care pe cei drepti îi pune la încercare, pe sfinți îi întărește și arată pe adevărații cinstitori ai lui Dumnezeu.«

Va fi răsplătită milostivirea? Va fi. Desigur va fi, atât în această lume cât și în ceialaltă. Dar, dacă nici aici nici în viața de după moarte nu ar fi altă răsplată decât mângăierea pe care o simte sufletul creștinesc, când își aduce aminte, că a putut vărsa mângăiere într'un suflet amarit, că a putut șterge niște lacrimi din ochii unuia care suferea, că a putut stămpăra foamea unui flămând... și este destulă răsplată. Să nu uităm însă că Dumnezeu, care credincios este făgăduințelor sale, prin

Mântuitorul Hristos ne asigură, că nici un păhar cu apă, pe care-l dăm celui însetat, nu rămâne nerăsplătit. »Cel ce miluește pe săracul, hrăni-se-va« zice Domnul prin mijlocirea Spiritului Sfânt. Sf. Gregoriu nazianzenul ne învață că, »nimic nu ne asigură mai mult bunăvoința lui Dumnezeu față de noi, decât milostivirea noastră față de alții.« Cât de darnic este Dumnezeu întru răsplătirea milostivirii se vede atât de învederat din cuvintele Mântuitorului, care ne spune, că la judecata cea mare, când va alege pe cei buni dintre cei răi și punându-i de-a dreapta le va zice: »Veniți binecuvântații părintelui meu de moșteniți împărăția, care e gătită vouă dela întemeierea lumii. Căci am flămânzit, și mi-ați dat să mânânc; însetoșat-am, și mi-ați dat să beau, străin am fost, și m'ați primit; gol am fost, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost, și m'ați cercetat; în temniță am fost, și ați venit la mine.« Iar dacă aceștia ar întreba de Domnul când i-au făcut Lui toate acestea, desigur le va răspunde: »Adevăr vă zic: Intrucât ați făcut unuia din acești frați mai mici ai mei, mie mi-ați făcut«, intrucât ați făcut toate acestea aproapei vostru, mie mi-ați făcut.

Toate acestea creștinii le știu prea bine. Și dacă le știu, ar fi prea firesc, ca la tot pașul să ne întâlnim cu de aceia, cari să poată zice cu dreptul Iob: »că din tinerețele mele am hrănit ca un părinte« (31, 18); la tot pașul ar trebui să întâlnim câte un Ioan milostivul, care seara se întristă, dacă a trecut ziua fără să poată face milostenie; la tot pașul ar trebui să întâlnim câte un Nicolae, care și întunerecul nopții îl folosea pentru ca să poată face milostenie cu cei prisosiți.

Dar oare întâlnim creștini de acest fel? Durere, dar sunt puțini, foarte puțini creștini de felul acesta. Mulți creștini de ai noștri văd cum curg șiroaie lacrimile din ochii văduvelor și a orfanilor, dar nu caută să le șteargă. Bolnavul zace pe patul de suferințe, dar nime nu-l cercetează. Sărmanul, învăluit în zrdențe suferă frigul iernii, dar nu se găsește nime să-i ducă niște vreascuri de lemne ca să se încălzească, nici nu-i întinde niște haine pe cari el nu le mai folosește, pentru ca să-și învalui golătatea trupului, barem în felul acesta apărându-se împotriva frigului.

De câteori se întâmplă, că celor lipsiți și nevoiți a trăi din cerșite, le zic unii creștini: »Mergeți cu pace, încălziți-vă și vă săturați«, uitând cuvintele Sf. Iacob, care, unora ca aceștia le spune, că din aceste cuvinte săracii nu au nici un folos. Ba se întâmplă și așa că dau săracilor, însă numai după ce le-au făcut parte de câte o dojană aspră și necruțătoare. Știu, că acest soi de creștini vor zice: »sunt atâția cerșitori nevrednici de ajutor, cari singuri sunt pricina sărăciei la care au ajuns, de cele mai multeori pe urma vieții lor păcătoase. Desigur sunt și astfel de cerșitori. Dar îngăduiți-mi să pun și eu o întrebare: Este între noi barem unul singur, care nu are lipsă de milostivirea dumnezească? Iată că o spun cu toată hotărîrea: nu este. Încă o întrebare: Este între noi barem unul, care pe urma păcatelor sale să nu se fi făcut nevrednic de milostivirea dumnezească? Nu este. Uitați-vă acum aici. Nouă ne pare bine dacă bunul Dumnezeu se milostivește spre noi, deși suntem nevrednici, oare nu se cade să fim milostivi și noi și față de cei ce poate sunt nevrednici. Să deprindem milostivirea față de toți cei lipsiți, intrucât ne ajută puterile și plata noastră multă va fi în ceriuri. Amin.

Dumineca a XI-a după Înălțarea sf. Cruci

CINA CEA MARE

În sfintele scripturi se face pomenire despre un ospăț fără pereche în istoria lumii. Se spune că Artaxercsu, carele stăpânea peste 127 de țări, în anul al treilea al împărăției sale »făcut-a ospăț mare prietinelor săi și celorlalte neamuri, și celor

măriți ai Perșilor și ai Midilor, boierilor și domnilor. Și după aceasta le-a arătat lor avuția împărăției sale și mărirea desfătării bogăției sale, într'o sută și optzeci de zile. Și când s'au plinit zilele... au făcut împăratul ospăț neamurilor, celor ce se aflau în cetate șase zile, în curtea casei împăratului, împodobită cu perdele de vison, și cu vrezii întinse pe funii de in și mohorite, pe belciuge de aur și de argint, pe stâlpi de marmură și de piatră. Paturi de aur și de argint pe pardoseală de piatră de smaragd și pinin și de piatră pe parin, și așternuturi strălucite cu împestrături înflorite împrejur trandafiri revărsați. Pahar de aur și de argint și de antracș, pahar pus înainte de treizeci de mii de talanți, vin mult și dulce, care bea însuși împăratul, iar beutura aceasta nu după legea cea obișnuită se făcea, ci așa a vrut împăratul, și a poruncit diregătorilor casei, ca să facă voea lui și a oamenilor.« Toate acestea s'au întâmplat în orasul Susis, după cum se istorisește în cartea Estirei. (1, 3—9).

Minunat și fără pereche ospăț, veți zice. Cu toate acestea eu cunosc un ospăț, care întrece cu mult, fără măsură ospățul lui Artaxercse: este ospățul despre care în sf. Evanghelie de astăzi se zice: »Un om oarecare a făcut cină mare...« Sub aceasta »cină mare« potrivit putem înțelege ceriul, fiindcă raiul adeseori este închipuit în sf. Scriptură prin forma unui »ospăț.«

Despre acest mare ospăț voi vorbi, cu ajutorul lui Dumnezeu, astăzi.

I.

Raiul este un ospăț mare, dacă luăm în considerare oaspeții, precum și numărul mare al acelor.

Cine sunt acet oaspeți? Înainte de toate sunt sfinții, *toți sfinții*. Acolo sunt patriarhii și prorocii, apostolii și mucenicii, mărturisitorii și fecioarele, cari și-au păstrat curățenia și văduvele, cari și-au păstrat cinstea. E mai pe sus de ori-ce îndoială că și cel mai de pe urmă dintre sfinți, are mai multă frumuseță și putere decât ori care puternic al pământului, așa că dacă ni-s'ar arăta un sfânt în toată strălucirea lui, nu am putea

privi la el. Acolo sunt *îngerii* împărțiți în cele nouă coruri. Ce ființe minunate sunt îngerii. Ei întrec în putere și mărire toate darurile revărsate asupra firii oamenilor. Sfintele scripturi spun că prorocul Daniil a văzut lângă riul Tigru »un om îmbrăcat cu vadin, și mijlocul lui încins cu aur și opaz, și trupul lui ca Trasisul, și fața lui ca fulgerul, și ochii lui ca făcliile de foc, și brațele lui și coapsele lui ca arama ce sclipește, și glasul cuvintelor lui, ca glas de mulțime« (10, 5—6). Aceasta era numai o »vedenie«, pe care văzându-o prorocul »n'a rămas în el putere« »și a căzut cu fața la pământ«. (10, 9). Dacă așa este »vedenia« ce poate să fie vederea cu adevărat a îngerilor? *Acolo este Maria, Impărăteasa sfinților și a îngerilor, care îi întrece pe toți în demnitate și sfințenie, în frumseță și mărire, fiindcă Ea este Mama lui Dumnezeu, de vreme ce ei sunt numai slujitorii Lui. În sfârșit, acolo-i însuș Dumnezeu. Unul în Preasfânta Treime, în mărirea Lui cea necuprinsă. Ce ospăț! Ce minunat ospăț, unde stau la masă astfel de oaspeți! Ce nimicuri sunt și cele mai slăvite oștețe, când la masă stau numai niște sărmani oameni, ori cine ar fi aceia, în asemănare cu ospățul, unde la masă stă însuși Domnul înconjurat de puterile cerești!*

Ratul este un ospăț mare dacă luăm în considerare numărul oaspeților. Să ne închipuim că bătrâna noastră Europă ar fi întreagă o sală mare plină cu mese și scaune pentru oaspeți, și să ne închipuim că toate scaunele sunt ocupate. Ce mare ospăț. Ce mulțime de oaspeți. Sf. Ioan evanghelistul a fost învrednicit de Dumnezeu să arunce o privire asupra locului de veșnică fericire, și a văzut acolo »gloată multă pe care nu o putea număra nimeni«. (Apoc. 7, 9). Ce ospăț! Și dacă noi ne simțim atât de bine în societatea unui bun prietin despre care știm că ne iubește sincer, și pe care și noi îl iubim cu toată căldura inimii... cum ne vom simți în raiu în societatea milioaneilor de milioane de sfinți și îngeri în jurul Părintelui cereșc, care ne iubește cu mai multă căldură decât ori care părinte pământesc.

II.

Raiul este un ospăț mare dacă luăm în considerare atât mâncările puse înainte, cât și durata ospățului.

Ce mâncări, ce beuturi! Când un om de rând are oaspeți plăcuți se străduiește să pună pe masă ce are mai bun la casă. Dar bogații, împărații pământului, câte bunătăți nu pun pe masă, când au oaspeți! Dar ce sunt toate mâncările și beuturile acestei lumi, în asemănare cu cele ce le pune Dumnezeu pe masa aleșilor săi. Sf. apostol Pavel, care a fost învrednicit din partea lui Dumnezeu încă în viață fiind să arunce o privire asupra raiului, mărturisește că: »celece ochiul nu a văzut, și urechea nu a auzit și la inima omului nu s'a suit, le-a gătit Dumnezeu celor ce-l iubesc«. (1 Cor. 2, 9). Da, Doamne. »Sătura-se-vor din grăsimea casei tale, și cu izvorul desfătării tale vei adăpa« (Ps. 35, 8) pe cei ce ajung la masa Ta Doamne. Sf. Alfons zice: »Dacă caii ar ști că stăpânul lor se pregătește să le facă un ospăț mare, ei și-ar închipui că ospățul va sta din otavă și ovăs, fiindcă ei nu au nici idee despre altă mâncare mai bună. După cum caii nu pot prețui mâncările și beuturile unui ospăț pentru oameni, tot așa nu ne putem noi face idee adevărată despre ospățul ceresc.« Cele mai alese și mai delicate mâncări la un ospăț împărătesc, sunt numai otavă și ovăs în asemănare cu bunătățile dela ospățul ceresc. Cine nu va jertfi totul în lumea aceasta, pentru o zi, la acel ospăț, de vreme ce psalmistul ne asigură că »mai bună este o zi în curțile tale, decât mii« aiurea, decât mii în lăcașurile păcătoșilor.

Raiul, în sfârșit, este un ospăț mare dacă luăm în considerare durata ospățului. Să ne punem întrebarea: câtă vreme va ținea acel ospăț? Poate câteva ore, ca ospețele pământești? Poate 180 de zile, ca și ospățul lui Artaxercse? Nu. Acel ospăț va ținea pentru totdeauna. Vor trece zeci și mii de ani, vor trece milioane și milioane de ani, . . . ospățul ceresc nu se va sfârși. Va ținea pentru totdeauna. Și numai aceasta împrejurare împrumută acelu ospăț o fericire ce nu se poate nici cuprinde, nici spune.

Dacă sfinții din ceriu ar fi datori să părăsească odată, oricât de târziu cerul, fie chiar și numai după mii de ani, deși mor... aducerea aminte de acest lucru ar scărița nespuse de mult din fericirea lor, pentrucă neconținut ar zice în inimile lor: »Bine suntem noi întreținuți acum, dar toate acestea vor avea un capăt«. Aceasta aducere aminte ar fi un fel de pelin, care amărește paharul bucuriei lor.

Dragilor mei. Să știe fiecare credincios că ospățul pe care-l pregătește Dumnezeu aleșilor săi ține și va ținea pentru totdeauna. Drept aceea să ne străduim din toate puterile să ne întocmim vieța pământească în așa fel încât prin această vieță curând trecătoare, care pentru nime nu poate fi scutită de dureri și suferințe amare, să ne pregătim pentru ospățul cel mare, care va ținea pentru vecii vecilor. Amin,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca înainte de nașterea Domnului

INTRU AȘTEPTAREA RĂSCUMPĂRĂTORULUI

Sf. evanghelie de astăzi, după ce înșiră neamurile după trup ale Mântuitorului, ne istorisește cum s'a întâmplat venirea în lume, nașterea lui Isus Hristos. După patru mii de ani Isus Hristos, Răscumpărătorul făgăduit și așteptat, sosește, vine în lume pentru ca să se mântuiască prin El lumea. Intr'adevăr lumea înainte de venirea Mântuitorului era în cea mai neagră mizerie, în care o dusesese păcatul. Milostivirea dumnezească făgăduiește un Mântuitor, care are să scoată omenirea din starea de deplâns în care se găsea, Neamul omenesc, în temeiul făgăduinței pe care o făcuse Domnul, cu dor dorea împlinirea

vremii, când Mântuitorul făgăduit va sosi în lume pentru ca să-și ducă la îndeplinire misiunea primită dela Părintele ceresc. Bunul Părinte ceresc s'a îngrijit să pregătească neamul omenesc, ținând vie nădejdea în venirea Răscumpărătorului, până ce la plinirea vremii vine în lume Ioan Botezătorul, care în oarecare chip arată cu degetul pe Mielul lui Dumnezeu. Noi încă trebuie să fim mulțumitori Domnului pentru că a trimis în lume pe Fiul său unul născut, și trebuie să ne pregătim cu toată cuviința pentru praznicul cel mare al Nașterii Mântuitorului.

În acest scop vom vedea cât de tristă era starea neamului omenesc pe urma păcatului, milostivirea dumnezeiască care promite un Răscumpărător și dorul omenimii după Mântuitorul făgăduit.

I.

Marea mizerie în care a ajuns neamul omenesc pe urma păcatului. Am învățat cu toții încă pe când eram mici și umblam la școală, s'a spus de atâtea ori în acest lăcaș sfânt al Domnului, prin urmare știm cu toții că strămoșii noștri Adam și Eva au păcătuit. Infricoșate au fost urmările aceluia păcat atât pentru ei, cât și pentru următorii lor. Și-au pierdut darul Domnului și nevinovăția cea dintru început, și în aceeași vreme și dreptul la fericirea veșnică. Ignoranța și râvna după plăceri trupești neîngăduite s'a înstăpânit asupra lor. »Precum prin un om a intrat păcatul în lume, și prin păcat moartea; așa a trecut moartea la toți oamenii, în care toți am păcătuit« (Rom. 5, 12). Dar răul cel mai mare era, că omul răzimat pe puterile sale, ori cât s'ar fi străduit, nu era în stare să se scape de păcat și de urmările lui. Lăsat de sine nu-i rămânea altceva decât să trăiască și să moară în păcat.

Păcatul strămoșesc era izvorul nesăcat al altor multe și nenumărate păcate, ceea ce făcea ca zi de zi să crească corupția morală. Încă pe vremea lui Noe omul era atât de cufundat în răutate încât, după cum zice scriptura »i-au părut rău lui Dumnezeu că au făcut pe om pe pământ, și s'a căit« »și a hotărît să-l piardă de pe fața pământului« (Fac, 6, 6-7). Vine potopul,

care cu valurile sale omoară toți oamenii și toate viețuitoarele, afară de cei ce au scăpat în corabia lui Noe. După potop lumea se face și mai rea. Oamenii se lapădă de Dumnezeu cel adevărat, făcându-se închinători de idoli. »Și precum nu au avut grije să cunoască pe Dumnezeu — zice sf. apostol Pavel — i-a lăsat Dumnezeu în minte nepricepută, să facă cele ce nu se cad, plini de toată nedreptatea, de curvie, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pismă, de ucidere, de sfadă, de înșelăciune, de năravuri rele, șoptitori, grăitori de rău, uritori de Dumnezeu, ocăritori, măreți, trufași, . . . fără minte, neîmpăcați, fără de dragoste, neștiitori de jurământ, nemilostivi« (Rom. 1, 28-31). Așa era lumea veche. Afară de poporul jidovesc, care mai păstra cunoașterea și închinarea adevăratului Dumnezeu, celelalte neamuri ale pământului erau cufundate în închinarea idolilor și în cele mai înfricoșate păcate.

II.

Dar cine să îmbunătățească situația? Dumnezeu și numai Dumnezeu. Și El a îmbunătățit-o. După cum un bun părinte aduce ori ce jertfă pentru ca pe fiul său rătăcit să-l aducă iarăși pe calea cea bună, tot așa Dumnezeu în bunătatea și milostivirea Lui, se folosi de toate mijloacele pentru a mântui pe omul păcătos. Din neamurile pământului își alese poporul jidovesc, pentru ca prin mijlocirea lui să păstreze adevărata credință și nădejdea în venirea unui Răscumpărător. Pentru ca să țină acest popor pe calea cea bună îi dă o lege, care regula toate, i-a rânduit un cult dumnezeesc bogat în ceremonii, a rânduit preoție, care propovăduia legea și aducea jertfe, iar din când în când i-a trimis proroci, cari să îndemne poporul la pocăință. De câte ori păcătuiau, Dumnezeu trimetea asupra lor pedepse, cari nu încetau numai când iarăși erau pe calea cea bună.

Dar nici păgânii nu erau cu totul părășiți, nu erau uitați de Dumnezeu. Acestora le vorbea Dumnezeu prin glasul conștiinței (Rom. 2, 16) Trimisu-le-a Dumnezeu oameni cucernici și proroci, dându-le puțința să-L cunoască, mai ales prin mijlocirea poporului ales, cu care ei veneau în atingere, cum a

fost pe vremea când acest popor a ajuns în robia asiriană și în cea babiloneană. Făgăduința unui Răscumpărător a fost unul dintre mijloacele principale pentru a atrage poporul la sine. Domnul a făgăduit un Răscumpărător strămoșilor alungați din raiul pământesc. A reînnoit această făgăduință lui Avraam, lui Isaac și lui Iacob, și tuturor fiilor lui Israil, prin mijlocirea prorocilor, așa că credința în venirea unui Răscumpărător s'a lătit nu numai între fiii lui Israil, ci între păgâni.

III.

Neamul omenesc întreg oftă după un Răscumpărător. Pentru ca să înțelegem mai bine lucrul să ne închipuim un sărman om, bolnav, părăsit, uitat de toată lumea, cum zi și noapte zace pe patul de suferințe. Nu dorește el o ușurare? Iar dacă va auzi despre vre'un medic, care l-ar putea ajuta, nu ar dori să-l aibă lângă sine? Asta era condiția neamului omenesc în Legea veche: își cunoștea mizeria în care se afla și știa cu toată siguranța că va veni un Răscumpărător. Ce era mai firesc pentru oameni, decât să-l dorească. Marele proroc Isaia scoate din inimile oamenilor oftatul prin care roagă ceriurile să roueze pe Cel drept, iar pământul să odrăslească un Mântuitor. Intreagă legea jidovilor nutrește acest dor, acest oftat după un Răscumpărător. Când își țineau sărbătorile, gândul lor era la Messia, pe care-l închipuiau aceste sărbători. Când ei mergeau în biserică, ziceau întru sine: Oare când va veni Messia, pentru ca să preamărească aceasta biserică cu prezența sa? Când aduceau jertfe, ei își îndreptau gândurile spre Messia, care se jertfi pe sine, ca ispășire pentru păcatele lor.

Același oftat după un Răscumpărător îl găsim și la păgâni. Dovadă despre acest lucru ne dau Craii dela răsărit. Indată ce văd pe cer steaua minunată se pun pe drum. Nu se gândesc la neplăcerile împreunate cu o călătorie așa lungă, nu-și bat capul cu cheltuielile pe cari vor trebui să le supoarte, nu-și bat capul nici cu primejdiile la cari vor fi expuși. Singurul lor gând, singurul lor dor era să vadă pe nou născutul împărat al jidovilor, iar când îl găsesc inima lor este plină de venerațiune.

de mulțumită și dragoste, ei își pleacă genunchii înaintea Lui, și-i aduc daruri din ce aveau mai de preț: aur, smirnă și tămâie.

Ce minunată pregătire pentru primirea Răscumpărătorului. Dar acelaș Răscumpărător vrea să vină și cu prilejul prăznuirii Nașterii sale în inimile noastre. Starea noastră sufletească se aseamănă mult cu ceea a neamurilor pământului de pe acele vremuri. Aceași bunătate și milostivire dumnezească se revarsă și asupra noastră, dar numai dacă-L dorim, numai dacă după El oftează inimile noastre. Să ne pregătim bine, pentru ca de sărbători să-L primim cu vrednicie, să-L păstrăm în inimi pentru a Lui mai mare mărire și pentru a sufletelor noastre mântuire. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nașterea Domnului

I.

ISUS SFINTEȘTE SĂRĂCIA NU NUMAI CU CUVÂNTUL CI ȘI CU PILDA SA

Era pe vremea împăratului August. Acest împărat al Romanilor, pe când în toată împărăția lui era pace, a dat porunca să se facă conscrierea tuturor locuitorilor din întreagă împărăția sa. Fiindcă și ținuturile locuite de jidovi erau sub stăpânire romană, și jidovii trebuiau să se înscrie și încă fiecare în locul de unde se trăgea. Sfântul Iosif și Preacurata Fecioară țin să împlinescă porunca împărătească, pentru aceea pleacă din Nazaret unde locuiau spre Viflaim, fiindcă amândoi erau din viața împărătească a lui David. Când ajung în Viflaim găsesc mare mulțime de oameni veniți pentru acelaș lucru, pentru care au venit și ei. Caută un loc unde să se adăpostească peste

noapte. Bat din ușă în ușă, dar nu mai găsesc nici un loc, nici la ospătării, nici la particulari. Insfârșit, la capătul orașului găsesc o peșteră, care acuma era folosită ca și grajd pentru vite. Aici caută adăpost Iosif și Maria. Trebuiau să se așeze la adăpost, fiindcă se plineau zilele Mariei, ca să nască. Și de fapt în acest grajd se naște Isus Hristos. În acest grajd vine pe lume cel ce a făcut lumea din nimica. Ce lucru minunat! Creatorul, Ziditorul lumii vine în lume, unde nu găsește un loc. El, care cu puterea sa a adus totul dintru neființă la ființă, trebuie să se nască într'o peșteră prefăcută în grajd, trebuie să se nască în cea mai neagră sărăcie. Acest fapt nu-i jocul întâmplării, ci rânduiala lui Dumnezeu, e rânduiala lui Isus Hristos, care voia să sfințească sărăcia nu numai prin vorbe, ci și prin pilda vieții sale.

II.

Hristos sfințește sărăcia prin pilda vieții sale. Domnul nostru Isus Hristos a venit în lume pentru ca să învețe lumea. Dar El nici când nu a învățat, ceea ce singur nu a practicat. De obicei întâiu făcea un lucru și numai după aceea stăruia prin vorbele sale pentru ca și alții să facă la fel. Pilda este mai bună decât porunca, fiindcă faptele vorbesc cu mai multă putere decât vorbele. Așa îl vedem pe Hristos nascându-se în cea mai neagră sărăcie, ducând dela leagăn până la cruce o vieață străbătută de adevărată sărăcie. Vulpile au vizuini, paserile cerurilor își au cuibul lor, iar Fiul omului nu are unde să-și plece capul. El ar fi putut să se nască într'un palat împărațesc, în cea mai mare splendoare văzută vre'odată pe pământ. Dar nu. O peșteră este palatul în care »în ale sale vine.« O iesle este leagănul lui. Niște zdrențe sunt scutecele în care este înfașurat. Sărăcia este semnul de distincție cu prilejul nașterii Lui. Cine era mama lui? O sărmană fecioară. Cine era tata lui crescător? Un măiestru lemnar sărăcuț. Ei aveau o căsuță modestă în Nazaret, dar nu se naște acolo, ci în Viflaimul Iudeii, unde Iosif și Maria merg pentruca să plinească porunca împărătească, înscriindu-se între cei ce erau

din neamul împăratului David. În felul acesta El sfințește sărăcia cu pilda vieții Lui. În sărăcie a venit în lume. În sărăcie a petrecut toată vieța Lui pământească. În sărăcie a murit pe lemnul rușinos al crucii. El nu a avut bogății. Nu a avut palat îmbrăcat în pompă. Nu avea chiar nimic. Era îmbrăcat într'o sărăcăcioasă haină pe care nu se observa nicio cusătură. El mănca și bea numai pentru ca să-și susțină, și numai cât era de lipsă pentru ca să-și susțină vieța. În călătoriile sale poposește la oameni smeriți și evlavioși și mănâncă ori ce-i pun înainte, vorbind în timpul mâncării despre lucruri edificatoare. Dacă uneori îl tratează după cum se cuvinea îi dojenește, cum de pildă a făcut cu Marta, care căuta să pregătească o masă deosebit de bună, de vreme-ce sora ei Maria, la picioarele Mântuitorului sorbia cuvintele ce se desprindeau de buzele lui dumnezești. Ne putem da seama, câte greutăți a întâmpinat, cât a trebuit să sufere în cursul călătoriilor sale. Cine ne-ar putea spune de câteori a trebuit să sufere de foame sau sete, de câteori, oboșit de drum și muncă grea, nu avea alt loc de odihnă decât pământul gol, iar învălitoarea lui era bolta cerului. Cât de mare a fost lipsa de care suferea și sărăcia ce-l întovărășea, se vede mai lămurit ca oricând atunci, când l-au restignit pe cruce soldații, căutând să împărțească între ei cele rămase după Mântuitorul, nu găsesc altceva decât haina lui, după cum cu veacuri înainte a fost spus-o atât de lămurit pro-rocul-împărat, care zice: »împărțit-au hainele mele loru-și, și pentru cămașa mea au aruncat sorți« (Ps. 21, 20). Într'adevăr Hristos a sfințit sărăcia prin pilda vieții lui.

III.

Hristos sfințește sărăcia prin cuvântul, prin învățătura sa. Mântuitorul propovăduiește Evanghelia mai întâiu săracilor, cari totdeauna duc lipsuri și cari simt nevoia mângăierii, pe care o primesc cu mulțumită. Când învățăceii lui Ioan Botezătorul merg la el și-l întreabă dacă El este cel ce are să vină, ori trebuie să aștepte pe altul, El le răspunde: »Mergeți și spuneți lui Ioan... săracilor bine se vestește« (Lc. 7, 22). Despre cei să-

raci zice Mântuitorul că sunt fericiți, și lor le pune în vedere împărăția cerurilor. »Fericiți sunteți cari flămânziți acum, căci vă veți sătura« (Lc. 6, 21). Tot El zice: »veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu vă voi odihni« (Mt. 11, 28). Toate acestea le zice Mântuitorul cu deosebire către săraci, fiindcă pentru a-i despăgubi pentru lipsa bunurilor pământești, le dă pacea care întrece »toată mintea«, toată priceperea ome-nească.

Spuneți-mi: ați auzit citindu-se vre-odată din sf. Evanghelii, că Hristos să fi numit fericiți pe cei bogați? Nu, niciodată. Ce le zice acestora? Odată merge la El un tânăr și-l întreabă zicând: »Învățătorule bune, ce bine voi face ca să dobândesc viața de veci? Iar El i-a zis: »De vrei să întri în viață, ține poruncile« (Mt. 19, 17). Iar când bogatul îi spune, că a ținut poruncile din tinerețele sale, Isus îi zice: »De vrei să fii desăvârșit, vinde-ți averea și o dă săracilor, și vei avea comoară în ceriu, și vino după mine« (Mt. 19, 21). Bogatul nu s'a putut hotărî la așa ceva, pentru aceea se duce fără să se mai întoarcă, pentru aceea zice Isus către apostoli: »Adevăr vă zic: Cu anevoie va intra bogatul în împărăția cerurilor« (Mt. 19, 23) adăogând mai apoi: »Mai ușor trece funia corabiei prin urechea acului, decât bogatul să între în împărăția lui Dumnezeu« (Mt. 19, 24).

Par'că vă aud întrebând: cum, dar bogatul nu se poate mântui? Isus nu a spus așa ceva. Cuvintele Lui trebuie tâlcuite așa, că pentru bogat e greu să se mântuiască, fiindcă bogații, de obicei, se leagă cu toată inima de bogățiile pământești, ci se gândesc mai mult la bunurile vremelnice, decât la Bunul veșnic, la Dumnezeu.

Hristos își trimete apostolii pentru ca să propovăduiască Evanghelia, dar le leagă de inimă să nu iee cu ei: nici aur nici argint în pungile lor, nici multă îmbrăcămintă, ci să meargă ca și niște oameni într'adevăr săraci. Vedem apoi cum recomandă sărăcia în pilda despre avutul și săracul Lazar. Bogatul era îmbrăcat în porfiră și vison și se veselea luminat în fiecare zi, de vreme-ce săracul Lazar, plin de bube, stătea la poartă,

unde s'ar fi nutrit cu fărâmaturile ce cădeau de pe masa bogatului, dar nu era cine să i-le deie, pe când câinii mai milostivi decât oamenii, îi lingeau bubele. A murit Lazar. Ingerii l-au dus în sânul lui Avraam. A murit și bogatul. A fost înmormântat și a ajuns în iad.

Iată ce Isus Hristos învață cu cuvântul său dumnezeesc și ne arată cu pilda vieții sale cum trebuie să prețuim sărăcia. Astăzi, când în toată lumea lipsurile sunt multe să nu cărtim împotriva lui Dumnezeu, ci să le purtăm toate după pilda Mântuitorului, pildă, pe care ne-o dă mai ales cu prilejul nașterii sale. Amin.

Nașterea Domnului

II.

SĂRĂCIA NE DUCE LA HRISTOS

Mântuitorul lumii, a căruia naștere o prăznuște astăzi lumea creștină, era unul născut Fiu a lui Dumnezeu, El însuși Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, cum spunem în mărturisirea credinței. Și când vine în lumea pe care El însuși din nimica la ființă a adus-o, în loc să se nască în ceva palat mare și pompos, cum se întâmplă cu stăpânitorii lumii acesteia, se naște într'o peșteră. În loc să aibă un leagăn moale și niște scutece de mătăasă, este învăluit în niște sdrențe și așezat pe niște paie, unde este încălzit de sufletul unor dobitoace necuvântătoare. În loc să se nască în mare belșug, se naște în cea mai neagră mizerie și sărăcie. Mântuitorul prin faptul că s'a născut în cea mai negrită lipsă și sărăcie a sfințit sărăcia pentru toate timpurile. El nu numai că prin pilda vieții sale a sfințit sărăcia, ci și prin dumnezeescul Lui cuvânt, prin dumnezeasca Lui învățătură.

Suntem creștini. Dacă însă noi vrem să fim creștini nu numai după nume, ci prin fapte și adevăr, va trebui să urmăm pilda Mântuitorului. Cel ce vrea să vină după mine, zice Mântuitorul — să se lapede de sine... și să vină după mine. Dacă voim să mergem după Mântuitorul trebuie să deprindem sărăcia, fiindcă ea ne duce la Hristos, ne duce la împărăția Lui. Sărăcia ne duce la Hristos și la împărăția Lui, dacă din dragoste față de El ducem o vieță sărăcăcioasă, sau dacă sărăcia de care ne face parte Dumnezeu o suportăm cu răbdare.

Dacă ne vom uita în jurul nostru vom vedea, că sunt o seamă de oameni săraci, cari, cu cât sunt mai săraci, cu atât mai mult se depărtează de Dumnezeu. Și când vorbesc despre astfel de oameni mă gândesc la aceia, cari duc lipsuri din vina lor, cari sunt prea leneși întru a face tot ce le stă în putință pentru a-și asigura un traiu cinstit pentru ei și familiile lor; cari, nevoind să recunoască că lipsurile lor provin din această cauză, poartă tot greul vieții cu nerăbdare, neconținut murmurând împotriva lui Dumnezeu, folosindu-se de orice mijloace, chiar și de cele neîngăduite, pentru a-și îmbunătăți situația. Înțeleg pe aceia, cari — să zic așa — sunt îndrăgostiți de bunurile pământești, pe cari nu le au, despre aceia, cari duc lipsuri, dar neconținut doresc și oftează după bogății pe cari nu le au și nu le pot avea. Ei de fapt sunt săraci. Cu toate acestea și le sună cuvintele Domnului: »vai de cei bogăți.« Acest fel de oameni sunt într'o situație cu mult mai rea și mai grea decât sgârchiții, fiindcă aceia își au plata și răsplata lor, pe când aceștia au parte numai de sbuciumări și dorințe chinuitoare.

Când zic, că sărăcia duce la Hristos, nu mă gândesc la acest soi de oameni. Mă gândesc la oamenii cu adevărat amărâți. Mă gândesc la aceia, cari poartă și supoartă greu sărăciei cu drag, cari din dragoste față de Dumnezeu își găsesc adevărată mângâiere în aceea, că se supun voinții lui Dumnezeu, cari se străduiesc să facă din nevoie o virtute, străduindu-se să placă lui Dumnezeu-omul, care a dus o vieță sărăcăcioasă. În privința aceasta frumoasă pildă ne dau sfinții apostoli. Ei

duceau o vieață plină de lipsuri, ca niște smeriți următori a lui Hristos. Odată Sf. apostol Petru în numele său și a celorlalți apostoli pune Mântuitorului următoarea întrebare: »Iată, noi am lăsat toate, și am venit după Tine, ce va fi dar cu noi? Mântuitorul le răspunde: »Adevăr vă zic, că tot cel ce-și va lăsa casa, sau frați, sau surori, sau pe tată, sau pe mamă, sau pe femeie, sau pe prunci, sau țarinile pentru numele meu, însușit va lua și vieață de veci, va moșteni« (Mt. 19, 27—29). Tot așa creștinii cei dintâiu erau niște smeriți următori ai Mântuitorului, în ceea ce privește sărăcia, după cum citim în Faptele Apostolilor: »Iar mulțimea celor ce credeau avea o inimă și un suflet: și nici unul nu zicea că e al său ceva din ce avea, ci le erau toate de obște... toți cari aveau țarini sau case le vindeau, și aduceau prețurile celor vândute, și le puneau la picioarele apostolilor și se împărțea fiecăruia, după cum avea fiecare lipsă« (4, 32—36). Ei și-au ales sărăcia de bună voie, pentru ca să fie cât mai asemenea lui Hristos și pentru ca să fie o inimă și un suflet cu El. Intemeitorii ordurilor călugărești, cum a fost Sf. Vasile, Sf. Benedict, Sf. Francisc și alții, cari au îmbrățișat vieața călugărească, au fost următori a lui Hristos întru sărăcia de bună voie. Cine ar putea spune, câți oameni, cu adevărat bogați în bunuri pământești, au părăsit toate, și îmbrățișând vieața călugărească au urmat pe Hristos. Prin aceea, că ei au părăsit toate și au urmat lui Hristos, ei au ajuns într'o foarte intimă legătură într'o foarte strânsă unire cu El. Dacă ei de bună voie au părăsit bunurile pământești, oare pentru ce nu ar putea purta cu răbdare lipsurile și sărăcia, cari dela venirea lor pe lume, cari dela naștere au fost săraci, precum și aceia, cari pe urma unor împrejurări nefericite, ori din cauza lor au ajuns la sărăcie? Pentru ce nu ar putea face ei din nevoie o virtute, împăcându-se cu totul cu voința lui Dumnezeu? Pentru ce să nu sufere ceea ce nu se schimbă, nici nu se poate înconjura? Să ne dam bine seamă, că sărăcia, a fi sărac nu-i rușine, fiindcă însuși Isus Hristos a sfințit sărăcia, atât prin cuvintele, cât și prin pilda vieții sale. Să ne dam seama, că averea, bogăția pe mulți oameni îi duce la pierire

și osândă, întrucât nu se folosesc de ele după placul lui Dumnezeu. Să ne dăm seama, că Dumnezeu, care ne cunoaște atât de bine, care însă nu vrea numai binele, înțeleg binele nostru sufletesc, mântuirea noastră, știe prea bine pentru ce trimete sau lasă asupra noastră lipsurile și sărăcia. Chiar pentru aceea să le primim toate cu mulțumită, fiindcă pe aceasta cale ajungem la Hristos, ajungem întru împărăția Lui.

Eu știu prea bine, fiindcă-i prea adevărat, că săracul are parte de multe greutăți, de cari bogatul nu știe nimic, pe cari bogatul nu le cunoaște, decât poate din auzite, a căror greu nu l-a simțit niciodată. Dar nu-i mai puțin adevărat, că săracul, care poartă greul vieții sale cu răbdare din dragoste față de Dumnezeu, după moarte va primi o cunună de mărire neperitoare. Săracul să nu-și piardă nădejdea, fiindcă după făgăduința Domnului, care credincios este întru făgăduințele sale, plata lui multă va fi în ceruri. Ce mărire așteaptă pe săracul, care în această viață a luptat din greu cu lipsurile! Ce bucurie va simți când, ajuns pe pragul veșniciei, va auzi glasul care-i va zice: »vină binecuvântatul Părintelui meu, fiindcă ai suferit împreună cu mine, vină și împărățește împreună cu mine... întru împărăția mea.« Impăratul măririi, care până era aici pe pământ nu avea unde să-și plece capul, El însuși arde să-ți adreseze aceste cuvinte.

Să nu uităm, că săracul, care tot timpul își bate capul cu lucrul său de fiecare zi, are o mai întemeiată nădejde de o fericire după moarte, decât bogatul căruia averile îi dau modru să-și indetulească patimile neorânduite. Din sf. Evanghelii știm, că sărăcia, pe care Lazar o poartă cu răbdare îl ajută să ajungă în sânul lui Avraam, pe când belșugul bogatului, care toată ziua se veselea luminat, îl duce în locul de osândă, îl duce în iad, unde se chinuște în văpaia focului nestins.

Deci, mulțumiți fără cuvânt de împotrivire, fără murmur să purtăm greul vieții, mulțumindu-ne cu aceea, că avem cele absolut de lipsă pentru susținerea vieții. Să nu uităm, că și bogatul va lăsa tot ce are aici, și nu va putea duce cu sine

din această lume mai mult decât săracul. Nu va putea duce nimic din bunurile pământești, căci sufletul va duce cu sine în veșnicie numai faptele, fie acelea bune ori rele. Să ne ațintim privirile sufletului la Hristos născut în iesle. Sărăcia în care se naște Mântuitorul lumii, să fie pentru noi nesecat izvor de mângăiere nutrind în noi nădejdea, că urmându-L pe El în lipsuri purtate cu răbdare vom ajunge la El și vom rămânea cu El în toată veșnicia. Amin.

Sfântul Ștefan, întâiul mucenic

După înălțarea Mântuitorului la ceriuri apostolii așteaptă în foisorul din Ierusalim pogorirea Spiritului sfânt, pe care-l făgăduise Isus Hristos. După ce apostolii au primit pe Spiritul sfânt, care s'a pogorît peste ei în chipul limbilor de foc, ei încep să vestească pe Hristos cel restignit, întâiu și mai întâiu între iudoi. Inmulțindu-se creștinii, ca apostolii să aibă ajutor în anumite lucruri, pe cari le puteau face și alții, cum era împărțirea de ajutoare celor lipsiți, apostolii aleg 7 diaconi, »Bărbați cu nume bun, plini de Spiritul sfânt și de înțelepciune«. Intre cei aleși, cel dintâiu este Ștefan, »bărbat plin de credință și de Spiritul sfânt«. Acesta, după cuvântul sf. scripturi »plini fiind de credință și de putere, făcea minuni și semne mari în popor«. Fiindcă Ștefan era neînfricat întru mărturisirea lui Hristos cel restignit, unii au început să-l părăscă, zicând: »noi l-am auzit pe acesta grăind cuvinte de hulă împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu«. Alte mărturii mincinoase au început a-l pări zicând »omul acesta nu încetează a grăi cuvinte de hulă împotriva acestui sfânt loc și a legii«. Acestea erau învinuiri aduse împotriva lui Ștefan înaintea săborului. »Și căutând spre el toți cei ce ședeau în săbor, văzut-au fața lui ca față de înger.«

Ștefan le arată cât de vinovați s'au făcut prin faptul că au osândit la moarte pe Mântuitorul lumii. »Tari la Cerbice, și netăiați împrejur la inimă și la urechi, voi pururea stați împotriva Spiritului sfânt, ca și părinții voștri, așa și voi. Pe care din proroci n-au prigonit părinții voștri? Și au omorît pe cei ce mai înainte vesteau venirea celui Drept, ai cărui vânzători și ucigași v'ați făcut voi«. Auzind cei din săbor aceste cuvinte îi rodea la inimă și scrâșneau cu dinții împotriva lui«. Iar când Ștefan le-a zis: »Iată văd ceriurile deschise și pe Isus stând deadreapta lui Dumnezeu« ei l-au scos afară din oraș, și ca pe unul care »hulea«, l-au ucis cu pietre. »Pecând dușmanii lui aruncau asupra lui cu pietre, Ștefan îngenunchind a strigat cu glas mare și a zis:« Doamne, nu le socoti păcatul acesta« (Fapte, cap. 6 și 7), dovedind prin aceasta dragoste față de dușmanii săi.

Și noi suntem datori cu dragoste față de dușmanii noștri.

Pentru ce trebuie să iubim pe dușmanii noștri? Trebuie să iubim pe dușmanii noștri pentru că la aceasta ne obligă, aceasta o așteaptă dela noi Dumnezeu. Bunul Dumnezeu prin aspră poruncă ne îndatorește să iubim pe dușmanii noștri. »De nici o mânie a aproapelui tău să nu-ți aduci aminte«, zice Domnul. »De cade dușmanul tău nu te bucura«, zice Domnul prin rostul înțeleptului Solomon (Pilde 24, 17). »Să nu urești pe fratele tău în inima ta«. . »să nu cauți răsbunare« (Iov. 19, 17), »De vei întâlni boul dușmanului tău sau măgarul său rătăcind, mână-l lui acasă. De vei vedea măgarul celui ce te urește pe tine, că a căzut sub sarcina sa, ajută-l..«, zice Domnul, Iată ce și cum poruncește Domnul încă în legea veche.

Dar vieța molatică a oamenilor, îndrăzneala tâlcuitorilor legii și vicleșugul fariseilor în așamăsură au răstălmăcit cuvintele Domnului, încât pe vremea Mântuitorului jidovii nici nu mai voiau să audă de aceste cuvinte ale Domnului. Fiindcă timp mai îndelungat au auzit citindu-se din cărțile sfinte porunca: »să iubești pe aproapele tău« și »de nici o mânie a aproapelui tău să nu-ți aduci aminte«, iar despre dragostea față de răuvoitori nefăcându-se nici o pomenire, cei fără de învățatură au

crezut că este îngăduit a uri pe dușman, iar când ai prilejul poți să-i faci și rău celui ce ți-a făcut rău. Drept aceea jidovii erau mulțumiți dacă urmau legea, care zicea: »să iubești pe aproapele și să urăști pe vrășmașul tău« (Mt. 5,43) precum și legea, care zice: »ochiu pentru ochiu, și dinte pentru dinte«, ceea ce înseamnă atâta cât »răsbunare pentru orice vătămare«.

Venind în lume Mântuitorul Hristos spune pe față că n'a venit să strice legea ci ca s'o plinească. Și cel ce vine să plinească legea vestește din nou legea, poruncile Domnului date prin Moisi, pe care, pe lângă unele abateri mai mici, o vestește din nou și cu autoritatea sa dumnezească o întărește, »Auzi-ați că s'a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrășmașul tău.« Dar eu vă zic: iubiți pe vrășmașii voștri, grați de bine pe cei ce vă grăesc de rău, faceți bine celor ce vă urăsc și vă rugați pentru ceice vă asupresc și vă prigonesc« (Mt. 5, 43). Auzit-ați că s'a zis: »Ochiu pentru ochiu și dinte pentru dinte.« Dar eu vă zic: Să nu puneți împotriva răului; ci de te va lovi cineva peste / fața dreaptă a obrazului, întoarce-i și ealaltă« (Mt. 5,38). Deci să ne aducem aminte de Domnul, să ne cutremurăm gândindu-ne la dreptatea Lui, să ținem poruncile lui sfinte, să iubim pe vrășmașii noștri.

Dar nu numai porunca lui Dumnezeu care să iubim pe vrășmași, ci chiar și dreptatea o cere asta. Dreptatea cere să ne purtăm față de aproapele cum se poartă Dumnezeu față de noi. Noi vătămăm pe Dumnezeu de atâtea ori și atât de greu. Ne pedepsește El numai decât? Nu. El este îndelung răbdător și iertător, deci așa trebuie să fim și noi față de vrășmașii noștri.

Și de altcum, nu trebuie să uităm că, cele ce ni-le fac vrășmașii noștri, din mâna lui Dumnezeu vin asupra noastră. Un servitor al dreptului Job vine și-i spune că haldeii i-au prădat bunurile. Ce zice Job: »Domnul a dat, Domnul a luat«. Pilat judecă pe Hristos la moarte. Cu-i atribuie Isus acest lucru? »Nu ai avea nici o putere asupra mea, de nu-ți-s'ar fi dat de sus,« zice Mântuitorul (Io. 19, 11).

Spune sus și tare cine-i dușmanul tău? Este chipul și asămănarea lui Dumnezeu, pe care Domnul l-a alcătuit cu

măinile sale, pentru ca oarecând să-l ferească întru împărăția sa cea cerească. Cine-i dușmanul tău? Este Fiul lui Dumnezeu, este robul lui Dumnezeu, pe care l-a făcut Dumnezeu ca împreună cu tine Să-L iubească, ca împreună cu tine la El să ajungă. Cine-i, ce-i dușmanul tău? Este moșteanul împărăției ceriurilor, este mădularul trupului lui Hristos, pentru care Mântuitorul a suferit atât de mult și pentru care și-a vărsat sângele până la picurul cel mai de pe urmă. Și tu pe acesta să-l urăști? Asta nu-i dreptate. Pe cine Hristos a iubit și iubește atât de mult, omul nu-l poate urî fără a păcătui. Un mădular iubește pe celalalt și dacă-l vatămă. Un mădular iartă celuialalt, și dacă i-a făcut ceva incomodare. Un mădular ajută pe celalalt și dacă a trebuit să sufere din partea lui ori pentru el. O pildă din viața noastră de toate zilele. Ai mâncat. Oarecum cu un dinte ți-ai mușcat limba. Ce-ai făcut? Ți-ai scos dintele pentru că ți-a mușcat limba? Nu, de sigur nici nu te-ai gândit la așa ceva. Ai tăiat lemne. S'a întâmplat că te-ai tăiat cu săcurea la un picior. Ce-ai făcut? Ți-ai tăiat mâna fiindcă te-ai tăiat la picior? De sigur nu ți-a trecut prin minte să faci așa ceva. Frați creștini! Dușmanul tău este mădularul tău. Pentru că, după cum ne învață sf. apostol Pavel »așa mulți un trup suntem în Hristos, și fiecare unul altuia mădulare« (Rom. 12, 5).

Să ne aducem aminte, iubiți creștini, că Isus Hristos ne adresează următoarele cuvinte: »pildă v-am dat, ca, pe cum am făcut eu, să faceți și voi« (Io. 13, 15). Noi suntem aceia, cari am răstignit pe Hristos cu păcatele noastre. Și ce-a făcut El cu noi și pentru noi? Ne-a iubit și ne iubește. Ne-a iertat și ne iartă. Sbiciul îndreptat împotriva noastră l-a prins și l-a îndepărtat. Pentru noi a muncit și a suferit. Așa s'a purtat Isus față de noi, dușmanii săi. În feliul acesta s-a purtat și sf. Ștefan, întâiul mucenic, a căruia pomenire o prăznuim astăzi. Dacă ni-se pare că nu suntem în stare să urmăm pilda învățătorului dumnezeesc, să ne străduim a urma pilda învățăcelului, pentru ca să putem ajunge ca împreună cu El să ne bucurăm de vederea fericitoare a Învățătorului pentru vecii vecilor Amin.

VIEAȚA SPIRITUALĂÎncă odată: celibatul ori căsătoria preoților

Ceea ce țin să amintesc aici s'a întâmplat la Paris. »Dascălul neamului«, regretatul profesor Nicolae Iorga, era invitat să țină niște conferințe la Sorbona. Prima conferință este despre Văcărești. Aprecierea e favorabilă Văcăreștilor. Intre timp un mic incident, ceea ce face pe savantul profesor să țină o a doua conferință tot despre Văcărești, în care îi face »cu ou și cu oțet«, cum e obiceiul-să se spună. Un alt mic incident. O a treia conferință tot despre Văcărești. Chiar dela început spune că în prima conferință a arătat ce spun istoricii favorabili Văcăreștilor. În a doua ce spun contrarii lor. În a treia spune ce crede el despre Văcărești, și-i ridică în slavă.

Ceva asemănător ar trebui să spun și eu când pentru a treia oră este vorba despre acelaș lucru, se stăruiește asupra aceleași chestiuni: celibatul ori căsătoria preoților. Aș putea spune că ce s'a publicat în »Cuvântul adevărului veșnic« și în »Păstorul sufletelor« cuprinde părerea celor contrari căsătoriei preoților. Cele spus în »Cuvântul Domnului«, ar cuprinde părerile favorabile căsătoriei preoților. Cele ce urmează la acest loc, cuprind părerile aceluia sub a cărui nume apare aceasta carte. Fără pretenții cu toată umilința, voi încerca să expun pe scurt crezul meu în legătură cu aceasta chestiune de o covârșitoare importanță pentru biserica și neamul nostru.

Înainte de toate trebuie lămurită chestiunea dacă statul celibatar, din punct de vedere moral, este superior statului căsătoricesc ori ba. Chestiunea o punem numai de dragul chestiunii căci în realitate în acest punct nu este nici o divergență de păreri între aderenții statului celibatar și a celui căsătoricesc, fiind cu toții de acord că statul celibatar, din punct de vedere moral, este superior celui căsătoricesc. A susține contrarul ar însemna a nu fi în spiritul bisericii, a nu fi de aceeași părere cu teologii și moralisții din toate vremurile.

Biserica Domnului în toate timpurile s'a nizuït să aibă un cler cât mai desăvârșit, făcând uz de toate mijloacele potrivite pentru atingerea acestui obiectiv. E chiar firesc că din acest motiv superior a văzut cu ochi buni și a încurajat atât îmbrățișarea statului monastic cât și celibatul clerului secular. Așa în Apus așa în Răsărit. După o perioadă de timp destul de lungă Biserica apuseană dela încurajarea trece la »constrângere«, declarând obligator, celibatul preoților pentru întreg clerul de rit apusean.

Rasaritul, poate și pentru ca să mai existe o deosebire în plus între Răsărit și Apus, a rămas la praxă cea dintru început: a încurajat monahismul, ajuns cu timpul dominant în biserică, nu a prea favorizat celibatul preoților de mir, pentru ca să nu zic că i-a pus piedeci, arătându-se mulțumit cu un cler căsătorit.

În bisericile de rit oriental unite cu biserica Romei rămâne intactă multă vreme rânduiala veche cu privire la preoți: se admite să se căsătorească, dar mai mult ori mai puțin fâțiș se stăruie pentru sporirea numărului preoților celibi, cari cu timpul formează elementele de elită ale clerului, revenind acestui cler, aproape fără excepție, conducerea efectivă a bisericii, scaunele vlădicești și conducerea institutelor de educație superioare. Ceea ce s'a spus în general despre bisericile de rit oriental, se poate spune și trebui să spună și despre biserica noastră română unită cu Roma.

Tendința de a înlocui clerul căsătorit cu un cler celibatar s'a accentuat la toate bisericile de rit oriental, dar nu toate au folosit aceleași metode pentru atingerea acestui obiectiv. Mari frământări au fost pe tema asta în biserica ucraineană din Polonia, pentru ca mai pe urmă să se ajungă la următoarea concluzie: Se stăruiește pentru introducerea celibatului obligator dar nu se exclude clerul căsătorit. Pentru ca trecerea dela o situație veche la una nouă să se facă fără sdruncinări interne, dăunătoare bisericii, și pentru ca poporul credincios să se familiarizeze cu o situație nouă, la Lwow se deschid două seminarii teologice, unul pentru seminariștii candidați de însurătoare.

celalalt pentru cei ce se pregătesc pentru viața celibatară. În eparhia de Stanislav s'a introdus deja celibatul obligator, urmând ca preoții căsătoriți, cu timpul să fie înlocuiți cu celibi. Poporul a primit cu entuziasm aceasta inovație. Când devenea vacantă o parohie, poporul, în majoritatea cazurilor, cerea preoți celibi. Asta am observat-o la fața locului. Se înțelege că este vorba de situația din timpul imediat înainte de actualul războiu.

În biserica noastră marea majoritate a preoțimei este căsătorită. Și la noi posturile de comandă sunt în mâinile celibilor. Abia în timpul din urmă au ajuns în capitele catedrale câțiva preoți căsătoriți, a căroro soții sunt în viață. Incolo majoritatea sdrobitoare a preoților este căsătorită.

În trecutul mai apropiat tot mai mult s'a vorbit despre necesitatea de a avea un cler celibatar, pentru a face cu mai mulți sorți de izbândă față nevoilor de pastorație pe cari le pretind împrejurările schimbate. De vreme ce chestiunea aceasta într'o anumită parte a bisericii noastre capătă o soluționare oficială mai mult ori mai puțin norocoasă, a fost mult și de ce să n'o spunem, cu multă, cu prea multă patimă discutată în cercuri mai intime, iar mai pe urmă și în public.

Soluționarea radicală acestei chestiuni s'a încercat la Nagyvárad-Oradea. Se hotărîse trecerea dela o preoțime căsătorită la la una celibatară. În seminar erau primiți numai aceia, cari se declarau gata a îmbrățișa viața celibatară. Seminaristii, după ce se sfârșeau cursurile nu erau lăsați acasă, ci trebuiau să rămână și pe mai departe împreună, se înțetege că dându-li-se posibilitatea să-și aibă vilegiatura într'un mediu propriu. Vacanța propriu zisă, împreună cu vizitarea părinților, abia aveau. Tot acolo s'a încercat și trecerea dela cursuri teologice de 4 ani la cele de 6 ani. Concomitent s'a făcut și »propaganda« pentru noua orânduire. Cum s'a făcut aceasta propagandă o știu mai bine cei dela fața locului. Rezultatul? Nu-l putem numi mulțumitor. Se pare că preoțimea s'a grupat în »două tabere« adverse, cari și acum, după ce s'a revenit la starea cea dintru început nu a încetat să rămână grupată în cele două tabere,

care într'o vreme se părea că au ajuns la un armistițiu, pentru ca »ostilitățile« să fie reluate cu mai multă înverșunare ca mai înainte.

Aderenții celibatului stăruie pentru punctul lor de vedere folosind orice prilej pe care-l socot binevenit pentru a pune din nou pe tapet chestiunea. Pentru a-și sprijini teza se dedau la aprecieri cât se poate de nefavorabile activității și posibilităților de pastorație a preoților căsătoriți, în toiu discutiilor — în aprecierile la adresa preoților căsătoriți — nu s'au ferit de generalizări și nu au fost cu totul scutiți de exagerări. Se înțelege că acestei acțiuni i-a răspuns o reacțiune, care în măsură mai mică sau mai mare s'a făcut vinovată de aceleași generalizări și exagerări la adresa preoților celibatari, pretinzând că nu este oportun să se discute în public această problemă.

Chestiunea aceasta, orice s'ar zice, dar este de o covârșitoare importanță. Tocmai pentru aceea nu va înceta să-și aibă actualitatea. În urmăre poate, ba chiar trebuie să fie discutată atât în cercuri intime clericale, cât și în publicitate. E vorba de Biserica Domnului și de viitorul ei, față de care nu-i iertat să fim indiferenți. Viitorul acestei biserici trebuie să ne preocupe și dragostea față de aceasta biserică ne dictează, să căutăm cari sunt mijloacele mai potrivite pentru a promova interesele ei, care-i sunt scăderile și ce trebuie să facem pentru ca acele scăderi să se elimineze. Este mai pe sus de orice îndoială, că fiind vorba despre viitorul acestei biserici. chestiunea preoțimei ei, ocupă locul de căpetenie, dat fiind că, omește vorbind, viitorul ei atârnă dela preoțimea de care dispune. În urmăre chestiunile, cari privesc preoțimea se pot discuta și trebuie discutate și în public.

De altă parte nu se va putea tăgădui, că o preoțime celibatară, cu mai puține nevoi și cu mai puține obligamente de ordin natural, poate să facă și de obicei face mai mult decât o preoțime căsătorită, care pe lângă obligamentele pur preoțești mai are o mulțime de obligamente față de familie, pe care iarăși trebuie să le îndeplinească, fără să i-se poată cere ca acelea să ne neglijeze cu totul.

E mai pe sus de orice îndoială că este îngăduit a stării atât în cercuri intime, cât și în public pentru pregătirea opiniei publice în favorul unei preoțimi celibatară. Dar în aceeași vreme trebuie să ne dăm seama, că această pregătire a opiniei publice, aceasta »propagandă« — să-i zicem așa — nu se face și nu-i iertat să se facă prin aceea, că vom arunca cu noroi asupra preoțimei noastre căsătorite. Dacă-i adevărat că preoțimea celibatară pusă în fruntea bisericii și a instituțiilor ei, în general a muncit mult și cu rod, a ridicat mult prestigiul sfintei noastre biserici înafară. nu este mai puțin adevărat, că chiar dela începutul bisericii noastre ca atare, preoțimea căsătorită a purtat greul păstoririi sufletelor atât la sate cât și la orașe. Că o preoțime celibatară ar fi făcut și ar face mai mult, voi admite cu dragă inimă, dar că mulți dintre preoții noștri căsătoriți, pe vremuri au desvoltat o frumoasă activitate, și au ajuns la vădite rezultate, nu se va putea tăgădui. Astăzi, ca unul, căruia i-a fost și-i este dat să aibă un intim contact cu lumea satelor, având posibilitatea să cunosc bine pulsul acestor sate și străduințele sau lipsa de străduință a preoților lor, pot să spun, că mai ales în vremurile din urmă se observă o remarcabilă îmbunătățire a situației, și că avem o serie întregă de preoți căsătoriți, la înălțimea chemării lor.

Interesele superioare ale bisericii noastre sunt cu mult mai mari decât să ne putem permite luxul de a diviza preoțimea pe chestia celibatului sau a căsătoriei preoților. Nu vom înceta a folosi cu tact și prudență toate momentele potrivite pentru a promova cauza cea mare a celibatului preoțimei, dar în aceeași vreme vom aprecia după cuviință frumoasa muncă, pe care o depune clerul căsătorit. Dacă vom observa smintele, le vom infiera la locurile competente. Dacă vom observa că unii dormitează vom încerca să-i trezim la realitate. Dacă vom vedea că în unele locuri se simte nevoia de a încuraja, nu întârzia s'o facem, înbărbătând pe cei ce au lipsă de așa ceva. În râvna noastră pentru o cauză mare a bisericii ne vom feri de a deschide vre'o rană, bine știind că rana se produce ușor, dar se vindecă cu greu. Până când biserica noastră va evolua

În așa măsură ca să aibă un cler celibatar, ne vom strădui cu frățească dragoste să ajutorăm clerul pe care-l avem să facă efortul maxim pentru a rodi cât mai mult în agrul Domnului. Ne vom ruga mult, stăruitor și cu căldură pentru cauza cea mare, dar ne vom feri cu tot deadinsul de a ventila în public, ceea ce nu-i iertat să iasă afară de cadrele familiei noastre preoțești.

Vieața liturgică

TĂMÂIEREA CU PRILEJUL CITIRII APOSTOLULUI

Un bun preot de al nostru, de sigur dornic de a face toate cât se poate mai bine, scrie următoarele: »Cu privire la tămâierea ce trebuie să se facă în legătură cu citirea Apostolului am observat în bisericile noastre o praxă dublă. Unii tămâiază întreagă biserica până se citește Apostolul. Aceasta procedură însă mi-se pare nepotrivită pe urma faptului că poporul este conturbat, nu poate asculta în liniște și cu atenția cuvenită citirea. Eu am luat obiceiul, de sigur împrumutat dela alți frați preoți, de a tămâia până strana cântă »Sfinte Dumnezeule«, mai ales că este general obiceiul că această cântare se cântă pe lung, deci am timpul necesar, ca să tămâiez. Aș dori să știu care din aceste proceduri este mai corect?»

Am reprodus scrisul bunului nostru preot întocmai. Înainte de ce aș da răspunsul propriu zis, țin să notez următoarele. În cursul sf. liturghii se citește din sfințele scripturi și anume atât din așa numitul »Apostol« (adecă Faptele apostolilor, epistolele sf. Pavel, și apostolele catolice etc.) cât și din sf. Evanghelii. Biserica rânduește aceste citiri pentru ca poporul credincios să le asculte, să scoată anumite învățături din cele citite,

să aibă ceva folos spiritual din citirea unor părți din sf. scrip-turi. Dacă rânduește să se facă citiri cu scopul de mai sus, se și îngrijește să rânduiască ceremoniile liturgice așa, ca poporul credincios să nu fie împiedecat a asculta cu atenția cuvenită acele citiri. Atâta în general. In cazul nostru special trebuie să spunem că biserica s'a îngrijit să rânduiască lucrurile în așa fel, încât poporul credincios de fapt să poată asculta cu atenția cuvenită citirea Apostolului. Se înțelege că acest lucru se va putea ajunge mai bine dacă se vor urma îndrumările pe cari le găsim în cărțile noastre liturgice și nu urmând praxa unora sau a altora.

In cazul de sub întrebare nu pot sfătui să se urmez e nic una din practicile amintite acolo. Nu le pot recomanda din simplu motiv că amândouă practicile sunt în flagrantă contradicție cu rubrica liturgierului nostru. In cazul nostru liturgierul are o rubrică foarte clară, pe care dacă o urmăm întocmai, se ajunge perfect scopul pe care l-a avut biserica rânduind citirea Apostolului. Când scriu aceste șire am înaintea ochilor »Dumnezeasca și sfânta Liturghie a celui dintru sfinți Părintelui nostru Ioan Gură-de-aur și câte sunt de lipsă pentru slujba ei. Blaj, 1931,« adică Liturghierul în care se găsește numai slujba sf. Ioan Gură-de-aur. Omitând cele ce spune acolo în legătură cu Intreit-sfântul, la pag. 25 de desupt se zice: »Și după ce s'a terminat Intreit sfântul, Diaconul merge înaintea sfintelor uși, și zice: Să luăm aminte. Iar Preotul: Pace tuturor. Și Cetetul stând în mijlocul bisericii, răspunde: Și Spiritului tău, și citește Prochimenul Apostolului. Și iarăși zice Diaconul: Înțelepciune. Iară Cetetul spune titlul Apostolului. Și atunci zice Diaconul: Să luăm aminte. Și după ce s'a sfârșit Apostolul: zice Preotul: Pace ție. Cetetul: Și Spiritului tău Iar cântăreții, Aliluia. Psalmul lui David. Și în vreme ce se cântă Aliluia (și Psalmul lui David) Diaconul luând cădelnița și tămâia, vine la Preot și primind binecuvântare, cădește sfânta masă împrejur, și altarul întreg, și pe Preot.«

Aici avem rubrica care rânduește ce este a se citi și cum are să se întâmple tămâierea. Deci nu se tămâiază până se

cântă Intreit-sfântul. Nu se tămâiază nici până se citește Apostolul, ci după ce s-a citit Apostolul preotul zice »Pace ție«, iar strana cântă Aliluia, pe glasul indicat în Apostolier și cele 2 stihuri, numite în rubrică »Psalmul lui David«, fiindcă acelea sunt luate din psalmi. Până când strana cântă Aliluia și cele două stihuri, preotul are timpul suficient ca să tămâieze altarul, după indicația din rubrică. Dacă se observă rubrica întocmai, poporul credincios nu-i conturbat, chiar de loc, poate asculta cu toată atenția și cu toată evlavie citirea Apostolului. În felul acesta se face tămâierea în mănăstirile noastre, și nu există nici o greutate pentru ca la fel să se facă în toate bisericile noastre. Prin urmarea indicațiilor din rubrică, care trebuie nu numai citite, ci și urmate, se ajunge un scop îndoit: se face sf. Liturghie după cum rânduieste cartea, și se dă poporului credincios prilejul ca să poată asculta în liniște citirea Apostolului.

Încă un lucru. Rubrica ne spune nu numai când trebuie să facem tămâierea, ci și cum trebuie să tămâiem. În cele mai multe locuri este obiceiul că preotul tămâiază întreagă biserica, tot poporul. Rubrica însă dispune altceva, și anume: »Diaconul«, iar dacă nu-i diacon preotul »luând cădelnița și tămâia, vine la preot și primind binecuvântare, cădește sfânta masă împrejur, și altarul întreg și pe preot.« Rubrica este atât de limpede, încât nu necesită nicio tâlcuire. Faptul că cei mai mulți preoți nu urmează indicațiile liturghierului, pe cari le găsim în toate edițiile anterioare, deci nu se poate socoti de o inovație, nu ne îndreptățește să tămâiem întreagă biserica, ci pur și simplu ne mărginim la tămâierea rânduită și după cum e rânduită în rubrică.

Intrebări și răspunsuri

Intrebări. Nicolae, un tânăr cucernic, în mod privat a făcut vot de »celibat perpetuu«. Un șir întreg de decese întâmplare în familie, pe neașteptate, îl silesc să se însoare. Pentru asta primește dispensație dela episcop. Această dispenză o primește prin mijlocirea confesorului în scaunul de mărturisire așa că votul lui este schimbat în obligamentul de a se spovedi odată la lună, spunându-i-se expres că aceasta dispensație este validă numai pe durata căsătoriei lui actuale și numai cu privire la obligamentele lui conjugale, și că pentru cazul dacă aceasta căsătorie ar înceta prin moartea soției sale, votul său, persistă, așa că pentru a încheia o nouă căsătorie va fi necesară o nouă dispensație. În legătură cu acest caz, se nasc următoarele întrebări:

1. Este Nicolae dator să se mărturisească și împărtășească lunar sub greutatea păcatului de moarte, și mai ales în ce privește mărturisirea pentru cazul că nu-i conștiu (nu-și amintește) că ar fi săvârșit vre-un păcat de moarte dela ultima mărturisire?

2. Este de fapt un drept rezervat episcopului de a dispenza dela datorințele ce se impun în locul votului de celibat?

3. Până când persistă obligamentul lui Nicolae de a primi sfintele taine lunar?

4. Este Nicolae în statul său căsătoricesc, în relațiune cu soția sa, eliberat de votul său de celibat?

Am reprodus cazul așa cum mi-s'a prezentat, neschimband nimic.

Răspuns. 1. În ce privește chestiunea, dacă Nicolae este obligat a primi sf. Taine în fiecare lună, și totdeauna »sub gravi« trebuie să răspundem că primirea sf. Taine ca obiect al unui vot formal, de sigur este »materia gravis« (Vezi Marc. n. 628). În cazul nostru Nicolae mai pe sus de ori ce îndoială este obligat de fiecare dată »sub gravi«, să primească sfintele

taine ca un substitut pentru votul celibatului. Nu este nici o îndoială că biserica impune acest obligament »sub gravi« căci, după cum nimerit notează Lehmkuhl (P. I. n. 480), tribunalele romane nu au obiceiul de a dispensa dela votul celibatului perpetuu, decât »adjuncta permagna commutatione«, ceea ce înseamnă că în schimb impun un obligament mare, greu.

Obligamentul, impus în cazul nostru, de a primi sf. Taine odată la lună, nu se poate trata ca și când mărturisirile și împărtășirile impuse ar fi un ce întreg, față de care o singură mărturisire sau împărtășire ar putea fi considerate ca »parvitas materiae«. Cuvintele »odată la lună«, puse acolo anume »ad finiendam obligationem«. (Vezi Sanchez I. VIII, disp. XXXIV n. 37) face din fiecare mărturisire și împărtășanie o »materia gravis«.

Pentru cazul că Nicolae nu s'ar simți vinovat de nici un păcat voluntar dela ultima lui mărturisire lunară, nu încetează obligamentul, trebuie să se mărturisească. Asta ne-o spun atât cuvintele expresse din răsoris, cât și faptul că autoritatea bisericească intenționa să-l oblige la primirea lunară a sf. Taine între ori ce împrejurări. Acel »finis gravis«, care a determinat obligarea la împărtășirea lunară cu sf. Taină se poate perfect ajunge prin aceea că Nicolae în mărturisire cuprinde păcatele mărturisite mai înainte.

2. Din însuși faptul că episcopul a dat dispensa cerută trebuie să se tragă concluzia că a dispensa dela votul celibatului este un caz rezervat episcopului, care știe ce drepturi are, și în urmare, dacă nu se ținea de el să dispenseze, nu dădea dispensa cerută. Dacă Nicolae ar dori să se schimbe obligamentul impus în legătură cu dispensa dela votul celibatului, trebuie să recurgă la episcop, fiindcă aceasta materie este rezervată episcopului.

3. La întrebarea: »până când persistă pentru Nicolae obligamentul de a primi sf. taine lunar«, țin să răspund pe cum urmează. Într'un caz similar, întâmplat cu 33 ani în urmă, o femeie, care a cerut acelaș lucru, a fost obligată la primirea lunară a sf. taine pe toată viața. În legătură cu votul celiba-

tului, și pentru cazul dacă acela s'a făcut secret, Lehmkuhl zice: »Romana tribunalia non consueverunt dispensare, nisi adjuncta per magna commutatione... idque pro toto vitae tempore« (P. I. n. 480), ceea ce înseamnă că: tribunalele romane nu au obiceiul să dispenseze decât impunând în schimb obligamente foarte mari (foarte grele)... și acelea pentru toată viața. Atâta în teorie. În cazul nostru i-s'a impus confesorului să informeze pe Nicolae, că schimbarea i-se permite numai pentru durata căsătoriei acesteia, și nu se spune cu nici un cuvânt că îndatorirea lui de a primi sf. taine lunar ar trebui să dureze viața întreagă. În urmare Nicolae nu poate fi considerat dator a primi lunar sf. taine timp mai îndelungat decât îi durează căsătoria actuală, așa că dacă i-ar muri soția, încetează și obligamentul.

4. Ce privește efectul dispenzației asupra relației lui Nicolae față de soția sa, trebuie să ne însemnăm următoarele. Când o persoană primește dispenză dela vot și i-se permite căsătoria, votul nu devine, să zic așa, cu totul inexistent, ci pur și simplu se permite căsătoria și uzul drepturilor cari decurg din căsătorie, însă numai pentru o singură căsătorie, așa că dacă s'ar întâmpla să moară soția, partea care făcuse votul nu se poate căsători a doua oară, fără o nouă dispenză. Afară de aceea, toate delectările sexuale, cari nu sunt în consonanță cu uzul propriu căsătoriei, sunt nu numai împotriva virtuții curăteniei, ci și împotriva votului. (Vezi can. 1309).

CUPRINSUL:

	Pag.
<i>La începutul unui nou an de școală</i> — — — — —	3
<i>Dumineca II-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Iubirea Vrășmașilor — — — — —	6
<i>Dumineca III-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Isus învie pe fiul văduvei din Naïm — — — — —	10
<i>Dumineca IV-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Pentru ce nu rodește sămânța cuvântului dumnezeesc? — — — — —	13
<i>Dumineca V-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Isus în ținutul Gadarenilor — — — — —	17
<i>Sfântul mucenic Dumitru.</i>	
Cum să iubim pe Hristos — — — — —	20
<i>Dumineca VI-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Bogățiile nu sunt de mare folos, sărăcia nu-i prea mare nefericire — — — — —	24
<i>Dumineca VII-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Invierea fetei lui Iair — — — — —	28
<i>Dumineca VIII-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Samarineanul Milostiv — — — — —	35
<i>Dumineca IX-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Sărbătoarea intrării în biserică — — — — —	39
<i>Dumineca XIII-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Tânărul iubitor de averi nu urmează pe Hristos — — — — —	43
<i>Dumineca X-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Vindecarea unei femei gârbove — — — — —	47
<i>Sfântul Nicolae.</i>	
Cum să deprindem Milostenia — — — — —	51

<i>Dumineca XI-a după Înălțarea sf. Cruci.</i>	
Cina cea mare — — — — —	54
<i>Dumineca înainte de nașterea Domnului.</i>	
Intru așteptarea răscumpărătorului — — — — —	58
<i>Nașterea Domnului.</i>	
Isus sfințește sărăcia nu numai cu cuvântul, ci și cu pilda vieții sale — — — — —	62
<i>Nașterea Domnului.</i>	
Sărăcia ne duce la Hristos — — — — —	66
<i>Sfântul Ștefan, întâiu mucenic</i> — — — — —	70
<i>Încă odată : celibatul ori căsătoria preoților</i> — — — — —	74
<i>Vieța liturgică.</i>	
Tămâierea cu prilejul citirii apostolatului — — — — —	79
<i>Întrebări și răspunsuri</i> — — — — —	82

DE ACELAȘ AUTOR:

	Prețul:
Visul căprarului Nicolae — — — — —	0.50 P.
Predici mariane — — — — —	1.50 „
Cuvântul adevărului veșnic — — — — —	3.— „
Păstorul sufletelor — — — — —	3.— „
Cuvântul Domnului — — — — —	3.— „
